

SAKARYA TEMMUZ / AĞUSTOS / EYLÜL
YIL: 2010 / SAYI: 37
TİCARET BORSASI
SAKARYA COMMODITY EXCHANGE

COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ'NİN
HAYVANCILIK ve TARIMDA
KULLANILMASI

Coğrafi Bilgi
Sistemleri'nin
Hayvancılık ve
Tarımda Kullanılması

Sakarya, Canlı Hayvan
Pazarı ile birlikte
Türkiye canlı hayvan
ticaretindeki payını %15 artıracak

Avrupa Ortak Tarım
Politikasının (OTP)
Dünü ve Bugünü

Geleceğin
Gıdası
Patates

Bu sayımızda

Sahibi

Sakarya Ticaret Borsası adına
Yönetim Kurulu Başkanı
Fikri KOÇ
e-mail: sakarya@stb.org.tr

Sorumlu Müdür

Sakarya Ticaret Borsası
Genel Sekreteri
Yiğit Ateş

Yayın Kurulu

Adem SARI
Yönetim Kurulu Başkan Yrd.
Ahmet ERKAN
Yönetim Kurulu Başkan Yrd.

Yayına Hazırlayan

Zümrün CEBEÇİ
Personel ve İdari İşler Şefi

**Basım Yeri ve
Grafik Tasarım**

YILKO GRAFİK
www.yilkografik.com.tr

Yazışma Adresi

Sakarya Ticaret Borsası
Tekeler Mevkii 54200
Adapazarı / SAKARYA
Tel: 0264 278 42 30 - 5 hat
Fax: 0264 278 42 32
web: www.stb.org.tr
e-mail: sakarya@stb.org.tr
basin@stb.org.tr

sayfa
03

Başkandan

S.T.B.
Yönetim Kurulu Başkanı
Fikri KOÇ

sayfa
04

**Müzakere sürecinde
13.başlık gıda güvenliği**
S.T.B.
Meclis Başkanı
Ahmet GÜZ

sayfa
05

**Coğrafi Bilgi Sistemleri ve
Hayvancılık Sektöründe
Kullanım Olanakları**

sayfa
10

**Sakarya, Canlı Hayvan
Pazarı ile birlikte
Türkiye canlı hayvan
ticaretindeki payını %15 artıracak**
S.T.B. Genel Sekreteri
Yiğit ATEŞ

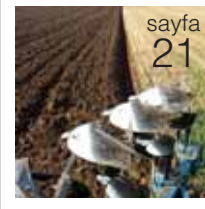
sayfa
11

**Avrupa Ortak Tarım
Politikasının
Dünü ve Bugünü**

sayfa
14

**Borsamızdan
Haberler**

sayfa
21

**Tarım Rejimleri Tarihinde
Küresel Esarete Bakış**

sayfa
25

**AB, HİBELER ve
KIRSAL KALKINMA
YATIRIMLARI**
Öğr. Gör. Hakan ERYÜZLÜ

sayfa
28

**Geleceğin Gıdası
Patates**

sayfa
31

**Huzurun adresi
Yeşil Hendek**

“ Milli ekonominin temeli ziraattir. Bunun içindirki, ziraatle kalkınmaya büyük önem vermeliyiz. Köylere kadar yayılacak programlı ve pratik çalışmalar, bu maksada erişmeyi kolaylaştıracaktır. Fakat bu hayati işi, isabetle amacına ulaştırabilmek için, ilk önce ciddi etüdlere dayalı bir ziraat siyaseti tespit etmek ve onun içinde her köylünün ve bütün vatandaşların kolayca kavrayabileceği ve severek tatbik edeceği bir ziraat rejimi kurmak lazımdır. ”

Mustafa Kemal Atatürk

Başkandan

STB Yönetim Kurulu Başkanı **Fikri KOÇ**

21. yüzyıl bilgi çağının ve bu çağa ayak uyduran bilgi toplumlarının yüzyılıdır, günümüzde sanayi toplumundan bilgi toplumuna doğru hızlı bir geçiş süreci yaşanmaktadır. Çağdaş uygarlık seviyesini yakalama isteği, sektörlerin tümünde bilgiye sahip olma, bilginin derlenmesi, depolanması, sınıflandırılması, yönetimi ve kullanımını etkinleştirmek, kolaylaştırmak ve ilgili birimlere aktarmak için, bilgisayar ve iletişim teknolojilerine kullanma ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Dünyada ve ülkemizde önemini sürekli artıran iki teknoloji olan uzaktan algılama ve coğrafi bilgi sistemleri alanlarında son yıllarda önemli gelişmeler yaşanmaktadır. 1980'li yıllardan itibaren kullanılan Coğrafi Bilgi Sistemleri bu alandaki boşluğu önemli ölçüde dolduran bir bilgisayar teknolojisi. Bilişim teknolojisinde hızlı gelişmelere tanıklık eden çağımızda, her türlü bilgiyi toplamak, işlenebilir hale getirmek ve bilgiyi toplum yararına paylaşmak en önemli değerler olmuştur. Bu anlamda, tüm bilgilerin elektronik ortamda yönetilmesinde etkin bir araç haline gelen Coğrafi Bilgi Sistemleri bugünün ve geleceğin en önemli bilgi teknolojisi sayılmaktadır.

Coğrafi Bilgi Sistemleri olanakları ile, haritalandırılan her detay diğer bir deyişle arazi nesneleri, artık elektronik ortamda coğrafi veri olarak ifade edilmekte, işlenmek ve paylaşılmak üzere veritabanlarında saklanmaktadır. Coğrafi Bilgi Sistemleri 'nin önemli yönlendirici rolü

bulunmakta, bu sistem ile birçok kaynaktan elde edilen depolanan bilgiye hızlı ve sağlıklı ulaşım mümkün olabilmektedir.

Günümüzde Coğrafi Bilgi Sistemlerinin çevre yönetiminden, doğal kaynak yönetimine, mülkiyet ve idari yönetimden, bayındırlık hizmetlerine, eğitim, sağlık, belediye faaliyetlerinden, tarım, orman, hayvancılık, ticaret ve sanayiye, savunma ve sanayine kadar her alana girdiği görülmektedir. Nitekim coğrafi bilgi sistemleri bilgi akışını hızlandırması, iş verimliliğini arttırması, etkili ve doğru analiz sağlaması, veri güncelleme kolaylığı, işgücü ve zaman kaybını önlemesi gibi sağladığı somut yararlarından dolayı toplumsal önem arz etmektedir.

Bu nedenle, toplumsal gelişim ve ülke kalkınması için önemli bir altyapı gereksinimi haline gelen coğrafi bilgi teknolojilerinden bilgi toplumu olma yolunda en üst düzeyde yararlanabilmek için tüm bireylerin Coğrafi Bilgi Sistemleri konusunda bilinçlendirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bilginin doğru ve etkin kullanılması açısından önem taşıyan Coğrafi Bilgi Sistemlerinin her sektörde etkin olarak kullanılmasını sağlayarak bu güzel ülkeye, değerli insanımıza ve gelecek nesillere güzel bir bilgi birikimi bırakmak dileğiyle.

MÜZAKERE SÜRECİNDE 13.BAŞLIK GIDA GÜVENLİĞİ

Avrupa Birliği ile ilişkilerimizdeki en hassas noktaların başında takdir edeceğimiz gibi müzakereler ve onların başlıkları yer almaktadır. Tabii ki bu başlıklar aslında bizim için tam üyelik maceramızda ilgili kriterleri de oluşturmaktadır.

Eurochambers Genel Sekreteri Sayın Arnaldo Abruzzi'nin tabiriyle AB'yi bir balo benzetmesi yaparsak bu baloda yer almak isteyen kişilerin papyon takması gerekiyorsa bizim illa kravat ile girme şansımız olamaz, dolayısıyla bizimde kurallara uymamız gerekir düşüncesinden hareketle müzakereler aslında bizden istenen kıyafet bütünü ile ilgili yaptığımız görüşmelerden ibarettir demek sanırım yersiz olmaz.

AB Dönem Başkanlığını 1 Ocak 2010 tarihinde devir alan İspanya 6 ay boyunca Türkiye ile Müzakere başlığı açmayı hedefliyordu. Ancak özellikle Güney Kıbrıs Rum yönetiminin Türkiye ile müzakere başlıklarının açılması konusundaki olumsuz tavrı nedeniyle ancak dönem başkanlığının son gününde bir başlık açılabilirdi. Bilindiği gibi 35 müzakere başlığından 18'i bloke olmuş durumda. AB 2006 yılında aldığı kararla Türkiye liman ve havaalanlarını Güney Kıbrıs Rum kesimi taşıtlarına açana kadar Gümrük Birliği ile ilişkilendirdiği 8 başlığın açılması kararını almıştı. Bunlar; Dış İlişkiler, Gümrük Birliği, Taşımacılık, Malların Serbest Dolaşımı, İş Kurma Hakkı, Tarım ve Kırsal Kalkınma, Balıkçılık tı.

Avrupa Komisyonu Türkiye 2008 yılı ilerleme raporunda Türkiye'nin gıda güvenliği konusundaki AB müktesebatını iç hukuka aktarmada ve ilgili müktesebatı uygulamada sınırlı ilerleme kaydettiği belirtilmişti. Ne yazık ki veteriner hizmetleri, bitki sağlığı, gıda ve yem kanunu ancak 13 Haziran 2010 tarihinde 2005 yılından yaklaşık 5 yıl sonra onaylandı.

Türkiye ilk strateji taslağını Aralık 2009 'da komisyona ilettili. Daha sonra yapılan görüşmeler sonucu stratejiye son hali verildi. Tüm bu çalışmalar ile birlikte koyun ve keçi türü hayvanların tanımlanması, tescili ve izlenmesi yönetmeliği 1 Ocak 2010 tarihinde yürürlüğe girdi.

Siğirilerin kimliklendirilmesi için eylem planı hazırlandı. Trakyanın şap arılığı bölgesi ilan edilmesi için şap hastalığının kontrolü projesi gıda işletmelerinin yeniden ulusal yapılandırılmasına ilişkin hazırlanacak ulusal program göz önünde bulundurularak tüm gıda işletmelerinin AB müktesebatına uygun olarak sınıflandırılmasının Avrupa Komisyonuna sunulması konusunda da Tarım ve Köyişleri Bakanlığının yaptığı sınıflandırma komisyonuna sunulmuştur ve komisyon sınıflandırmayı kabul etmiştir.

Türkiye'nin 15 Haziran 2010 tarihinde uçuş kriterlerini karşılamasının ardından gıda güvenliği, veterinerlik, bitki sağlığı politikaları başlığının Türkiye-AB Müzakerelerindeki 13 başlık olarak açılması amacıyla

STB Meclis Başkanı **Ahmet GÜZ**

teknik gerekliliklerin yerine getirilmesiyle birlikte başlığın açılması süreci başlamış oldu.

Tabiki ülke olarak müzakere etmemiz gereken kriterler içerisinde bizleri de zorlayacak önemli konularda karşımıza çıkacaktır. Gıda güvenliği konusunun temel hususları içerisinde hayvan sağlığı, hayvan refahı ve hayvan ticaretinin kayıt altına alınmasını düşünürsek a-hayvansal yan ürünlere ilişkin hususi kurallar alanında, b-canlı hayvan ,ova, semen embriyoların birlik için ticareti alanında, c-hayvan refahı alanında, d-hayvansal yan ürünlere ilişkin hususi kurallar alanında gerekli düzenlemelerin yapılması olmazsa olmazlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat özellikle yukarıda bulunan maddelerle ilgili olarak derogasyon istememiz bizi müzakere aşamasında zor durumda bırakmaktadır. Özellikle kurban bayramı esnasında kurulan geçici hayvan parkı ile ilgili istenen derogasyon ve veterinerlik konusunda Müzakere Pozisyon belgesinde aşılama sonrası tüm Anadolu'nun şap hastalığından arılığının 2025 yılında sağlanabileceğinin belirtilmesi acil çözülmesi gereken sorunlardır.

Tam bu belirttiğimiz detaylı çalışmalar ile birlikte bizlere de düşen görevler bulunmaktadır. Sakarya Ticaret Borsası olarak inşaatı devam eden ve kurban bayramına kadar faaliyete sokmaya çalıştığımız Hayvan Pazar ve Park yeri için adeta seferberlik ilan etmiş durumdayız. Yapmayı planladığımız modern, AB standartlarındaki bu yapıyla birlikte gıda güvenliği konusunda 3 temel sorun olan hayvan sağlığı, hayvan refahı ve hayvan ticaretinin kayıt altına alınmasına ilimiz içerisinde çözüm bulabilmek adına gerekli çalışmaları titizlik ile yapacağımızın altını çizmek isterim.

Bir sonraki sayımızda yeni yatırım ve projelerimizle tekrar birlikte olmak dileğiyle.

Coğrafi Bilgi Sistemlerinin Kullanım Olanakları

İnsanoğlu 21. yüzyıla girdiğinde iki temel konuda çok önemli gelişmeyle karşılaşmıştır. Bunlar; "Biyoteknoloji ve Bilgi ve İletişim Teknolojileridir. Bu teknolojiler yalnız ilgili oldukları sektörde değil, ekonominin ve toplumsal yaşamın tüm alanlarında değişiklik yapabilecek bir güce sahiptir. Bu nedenledir ki, gelecekte küresel refahtan en fazla payı alacak olanlar, bu teknolojiler sayesinde bilgiyi üretenler, kullananlar ve onu paylaşanlar olacaktır. Yani bu teknolojileri kullanarak araştırma-geliştirme çabasında olmayan, üretim yapmayan, ülkesel ve bölgesel ekonomik katkıyı dışarıdan teknoloji satın alarak araştırmaya çalışan toplumların ayakta kalabilmeleri oldukça zordur. Bu sebepten dolayı, bilgi ve bilişim teknolojileri alanında ortaya çıkan yenilikler dikkatle izlenmeli ve gelişmeler hızlı bir şekilde ülke koşullarına uyarlanmalıdır.

Bilgisayar teknolojisine dayanan Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS), farklı alanlarda ve o alanlardaki sorunların çözümü için yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Dünyada yaklaşık olarak 2 milyon kişinin kullandığı tahmin edilen CBS, son yıllarda Türkiye'de de bazı kuruluşlar tarafından kullanılmaya başlanmıştır.

Coğrafi Bilgi Sistemleri, araştırma, planlama ve karar organları için ihtiyaç duyulan bilgilerin coğrafi esaslara göre toplanması, depolanması, sorgulanması, analizi, sunulması ve değişimi fonksiyonları için bir araya gelen coğrafi veri tabanı, yazılım, donanım, personel, standartlar ve yöntemler bütünüdür. Gerçek dünyadaki coğrafi nesnelerin, hızlı ve sağlıklı bir şekilde

işlenebilmesi için, bu nesnelerin matematiksel gösterimlere dönüştürülüp, bilgisayar ortamına aktarılması gereklidir. Dönüşüm için öncelikle veriler grafik ve grafik olmayan (sözel) veriler şeklinde iki gruba ayrılır .

Coğrafi verilerin, matematiksel gösterimlere dönüştürülüp, bilgisayar ortamına aktarılmasından sonra bilgisayarda işlenmesi ve görüntülenmesi için öncelikle söz konusu verilerin bilgisayarca anlaşılır hale dönüştürülmesi gereklidir. Bu dönüşüm gerçek modeli yansıtabilecek konumsal veri modelleri ile mümkün olmaktadır.

Coğrafi Bilgi Sistemleri veri tabanında analiz edilecek ve sorgulanacak konu ile ilgili çok farklı kaynaklardan gelen veriler (iklim, toprak, arazi kullanımı, yükseklik, yağış, sıcaklık, nüfus, yollar, v.b.) katmanlar olarak bilgisayarda tutulurlar ve belirli bir metot dahilinde sorgulanarak yeni bilgiler üretilir. Örneğin, belirli bir hayvansal üretim için en uygun alanların seçilmesinde; arazi yapısı, mera alanlarının potansiyeli, yağış, sıcaklık v.b. kriterlerin sorgulanarak, uygun alanların belirlenmesi gibi. Bu çalışmanın sonucunda ise, harita, grafik, istatistiksel listeler gibi veriler çıkarılarak en doğru kararı almaya yönelik değerlendirmeler yapılmaktadır.

Bu nedenle Coğrafi Bilgi Sistemleri teknolojisi, kamu ve özel kullanıcılara ait hizmetlerin dağıtımının optimizasyonu, istatistiksel verilerin değerlendirilmesi, toplumsal ve doğal kaynakların yönetimi konularında çok etkin çözümler sunmaktadır.

Coğrafi Bilgi Sistemleri 'nin Sağladığı Katkılar Şu Şekilde Sıralanabilir:

Coğrafi Bilgi Sistemleri 'nin işlevini daha da artıran Uzaktan Algılama Tekniği (UA) ise, veri toplama ve veri işleme aşamalarından oluşan bir teknolojidir. Cisim, arazi yapısı veya doğal bir olayın fiziksel ve kimyasal özellikleri hakkında, arada herhangi bir fiziksel ilişki olmaksızın; yer yüzeyinde, havada veya uzayda konumlandırılmış platformlara yerleştirilen çeşitli algılayıcı sistemler tarafından toplanan veriler yardımıyla bilgi edinme yöntemi ya da bilimidir. Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Tekniği teknolojileri iki farklı bilimsel disiplin ve uygulama alanı olarak gelişmesine karşılık günümüzde çeşitli uygulamalarda yaygın olarak kullanılan birleşik bir teknoloji haline dönüşmektedir. Uzaktan algılanan verinin görüntü olarak işlenmesi ve Coğrafi Bilgi Sistemleri teknolojileri, her iki teknolojinin de yersel veri kullanması ve sayısal haritalamaları açısından benzerlik göstermektedir. Sayısal yersel verinin basit değişkenleri olması açısından UA ve CBS teknolojileri birbirini tamamlamaktadır.

Kullanıldığı Alanlar

Bilindiği gibi yanlış ve yetersiz bilgi; kaynak israfına, verim düşüklüğüne, bilinçsiz ve plansız üretime, pazarlama sorunlarına ve düşük rekabet gücüne, gelir kaybına ve çevre ile ilgili sorunlara neden olabilmektedir. O nedenle bilgi doğru kaynaktan ve belirli bir sistem dahilinde sağlanmalıdır. Sürdürülebilir bir hayvancılık sektörü için, Türkiye genelinde veri tabanı anlayışına dayanan bilişim ağının kurulmasına mutlak surette ihtiyaç vardır. Ancak bu şekilde bir gelişmenin, hayvancılıkta kalkınmaya önemli ölçüde katkı sağlayabileceği tespitini yapmak yanlış olmayacaktır.

Coğrafi Bilgi Sistemleri 'nin bir bilgi sistemi oluşu ve coğrafi bilgilere mükemmel bir şekilde uyarlanması gibi özelliklerinden dolayı, bugün dünyada çok farklı alanlarda kullanılabilmektedir. Coğrafi Bilgi Sistemleri 'nin uygulama alanları olarak; çevre ve doğal kaynakların yönetimi, jeoloji uygulamaları, bilgisayar destekli haritalama, arazi tapulaştırılması, şehir planlarının yapılması, tarımsal alanlarda ürünlerin rekolte tahminleri, ürün desenleri, arazi yapısı, herhangi bir yatırım için en uygun yerin seçimi, alternatif yatırım özelliği, pazarlama, eğitim, sağlık (hastane hizmetleri), askeri uygulamalar, turizm, nüfus yoğunluklarının ve nüfus artış oranlarının belirlenmesi vs. sayılabilir.

Hayvancılık Sektörü ve Coğrafi Bilgi Sistemleri

Coğrafi Bilgi Sistemleri özellikle bağlı bulunduğu kurumun ya da birimin ihtiyaçlarına göre konumsal verinin toplanması, depolanması, işlenmesi ve gösterimini yapan, karar destekleme işlevi olan, sayısal bir bilgi sistemi olduğuna göre, hayvancılık sektörü için de bu sistemden faydalanılmakta ve ekonomik kaynakların tespiti yanında, hayvan hastalıklarının kontrolü dahil yapılabilmektedir. **Coğrafi Bilgi Sistemleri'nin hayvancılık sektörü ile ilgili olarak şu alanlarda kullanıldığı söylenebilir:**

- Belli bir bölgedeki hayvan sayılarının türlerine göre tespiti, buna ilişkin bölgesel haritaların oluşturulması ve hayvan hareketlerinin gözlenmesi.

- Belli bir bölgedeki hayvansal üretimle uğraşan işletmelerin; belirli kaynaklar (Tarım Bakanlığı'na bağlı taşra teşkilatları, üretici birlikleri, kooperatifler vs.)'dan elde edilen bilgilerle oluşturulan veri tabanları sayesinde, sayıları ve hangi üretim dalında (sığır besi, süt sığırcılık, yumurta tavukçuluğu vs.) faaliyette bulunduklarının tespiti ve buradan hareketle etkili bir üretim planlamasının yapılabilmesi,

- Belirli bir alanda ve belirli bir ürüne yönelik üretimde bulunan üreticilerin koordinasyonunun sağlanması ve bunun neticesinde aralarında örgütlenmeye kadar götürülebilecek bir uyumun oluşturulması ile pazarlama hizmetlerinde de etkinliklerinin artırılması,

- Mera alanlarının tespiti ve doğru kullanımı,
 - Hayvancılığın en önemli girdisi olan yem bitkisi üretimi için uygun arazilerin tespiti ve alternatif ürün yetiştirilmesinin sağlanması,
 - Belirli bir hayvansal üretim için verilecek yatırım kararında işletmelerin kuruluş yeri seçiminde doğru arazinin tespiti,
 - İnsan ve hayvan sağlığını tehdit eden ve belirli bir alanda ortaya çıkan salgın ve zoonoz hayvan hastalıklarının, yakınında bulunan veya temas edebileceği düşünülen diğer canlılara bulaşmasını engellemek üzere; hastalığın konumu, nedeni ve yayılış biçimine dair sorgulama ve analizlerle elde edilen risk haritalarının oluşturulması ve acil eylem planlarının hazırlanması,
 - Doğal afetler ya da diğer acil durumlarda ortaya çıkan faturanın tam olarak tespit edilmesi ve zamanında müdahalenin yapılabilmesi,
 - Hayvancılığı sınırlayıcı faktörlerin (sıcaklık, kuraklık, arazi problemleri vb.) belirlenmesi ve bunlara yönelik stratejilerin oluşturulması,
 - Doğal ortam koşulları ve potansiyellerinin belirlenmesi, doğal ortamda meydana gelen değişim sürecinin etkin ve hızlı bir şekilde sayısal ifadelerle belirlenerek hayvancılık için maksimum koşulların tespitinin yapılması,
 - Hayvancılıkla ilgili kurum ve kuruluşların sundukları hizmetler dolayısıyla aralarında yeterli ve etkin bir koordinasyonun sağlanmasında önemli bir araç olması,
 - Hayvancılık sektöründe uygulanacak stratejilerin oluşturulmasında, geçmişten günümüze gelen mevcut durumun sayısal olarak tespitinin yapılması ve böylece ilerleyen dönemlerde izlenecek politikalara projeksiyon oluşturması nedeni ile planlamada önemli bir rol üstlenmesi.
- Görülüyor ki Coğrafi Bilgi Sistemleri, aslında hayvancılık sektörü için de geniş bir kullanım alanı

sunan çok önemli bir bilişim teknolojisidir. Bu teknolojinin kullanılması, değişen ve hızlı bir şekilde gelişen dünyaya ayak uydurmanın kaçınılmazıdır.

Sonuç olarak;

Hayvancılık sektöründe üretim ve verimliliğin yanı sıra, iç ve dış pazarlarda üretici ve hayvancılığa dayalı sanayicilerin rekabet gücünün artırılabilmesi için ciddi yapısal önlemlerin alınması gerekmektedir. Dolayısıyla bu sektörde bulunan resmi ya da özel tüm kurum ve kişiler arasında iyi bir koordinasyona, doğru ve sağlıklı bilgi akışına ihtiyaç vardır.

Hayvansal üretim, pazarlama, satış, araştırma-geliştirme ve yayım faaliyetlerinde gerek üreticiler gerekse araştırmacıların ihtiyaç duyduğu her türlü bilginin ortaya çıkarılması, depolanması ve dağıtımına imkan verecek olan teknolojinin kullanılması günümüzde artık bir zorunluluktur. Bu alanda yapılacak tüm faaliyetler, özellikle bir devlet politikası şeklinde desteklenmelidir. Sonuçta desteklenen, teşvik edilen ve gelir düzeyi artan üreticilerin verim ve kalite artışına yönelik olarak yeni teknolojilere yatırım yapması kaçınılmaz olacaktır.

CBS'nin popülaritesi büyük oranda analiz gücünden kaynaklanmaktadır. Geleneksel yöntemlerle uzun bir süreci kapsayacak analizler çok daha basit ve hızlı bir biçimde yapılabilmektedir. Dolayısıyla, CBS günümüzde "karar verme" mekanizmasında yer alan kişi ya da kuruluşların vazgeçilmez araçlarından birisi haline gelmiştir.

CBS'nin ülke çapında oluşturulması ve yaygınlaştırılması amacı ile, kamu kuruluşlarına bağlı tüm merkez, bölge ve taşra teşkilatlarının, üniversitelerin ve özel sektörün koordineli bir işbölümü çerçevesinde çalışması, mevcut verilerin ve kullanıcı ihtiyaçlarının doğru bir şekilde belirlenmesi ve tüm bu bilgilerin Coğrafi Bilgi Sistemine entegrasyonunun yapılması gerekmektedir.

Tarım Alanında Coğrafi Bilgi Sistemleri 'nin Kullanımı

Geniş ölçüde kullanım alanına sahip olan Coğrafi Bilgi Sistemleri teknolojisi, gerek ekonomik gerekse sosyal açıdan önemli olan ve teknolojik gelişmelere ihtiyaç duyan tarım sektöründe de kullanım alanı bulmaktadır. Karar verme sürecinde önemli katkılar sağlayabilen Coğrafi Bilgi Sistemleri programı ile tarım politikalarının uygulanmasında etkili kararlar alınmasında yararlı olabilecektir.

Son yıllarda birçok alanda bilgi sistemleri kullanılmaya başlanmış yada başlaması yönünde çalışmalar yürütülmektedir. 2006 yılında çıkarılan 5488 sayılı Tarım Kanunu'nda tarım politikalarının öncelikleri konulu 6.maddede tarım bilgi sisteminin kurulması ve kullanılması yer almaktadır. Türkiye'de her alanda bilgi sistemlerinin önemi anlaşılmış ve kanunlarda yer verilecek kadar ciddi anlamda çalışmalar yürütülmeye başlanmıştır.

Tarımda bitki deseni tahmini, rekolte tahmini, çayır ve mera alanlarının belirlenmesi, nadasa bırakılan alanların belirlenmesi, bitki gelişiminin izlenmesi, toprak tasnifi, sulama ve drenaj etütleri, su kaynaklarını koruma planlaması, tarım ve hayvancılığa ilişkin kaynak tahminleri, kırsal yerleşim yerlerinin belirlenmesi gibi

birçok tarımsal amaç için Coğrafi Bilgi Sistemleri kullanılabilmektedir.

Coğrafi Bilgi Sistemleri , özellikle ABD tarafından tarımsal ürünlerin rekolte tahminlerinde başarılı bir şekilde uygulanmaktadır. ABD, kendisiyle aynı ürünü üreten diğer ülkelerin ürün potansiyellerini Uzaktan Algılama ve Coğrafi Bilgi Sistemleri yardımıyla belirleyerek yeni stratejiler geliştirmekte ve böylece fiyat avantajına sahip olabilmektedir. Karar vermeme mekanizmasında önemli rolü olan Coğrafi Bilgi Sistemleri teknolojisi, bir ülkenin ulusal ve uluslar arası politikalarında alınan kararlarda büyük oranlarda yarar sağlamaktadır. Coğrafi Bilgi Sistemleri tarımsal alanların uydu görüntüleriyle tespit edilerek tarımsal iyileştirme, bitki örtüsünün hastalıklı bölgelerini tespit etme ve zirai vergilendirme konularında da etkili olmaktadır. Ekim alanlarının izinsiz kullanılması gibi durumlarda Uzaktan Algılama yöntemi ile elde edilen uydu görüntüleriyle kolaylıkla zirai denetim yapılabilmektedir. Ayrıca uydu görüntüleri sayesinde tarım tipine bağlı olarak çiftçilerin ödeyecekleri vergiler doğrudan hesaplanarak mükelleften otomatik olarak verginin tahsili sağlanabilir.

Tarımın her alanında olduğu gibi tarım ekonomisi alanında da Coğrafi Bilgi Sistemleri teknolojisi yardımı ile birçok çalışma yapılabilir.

Bu konular; bir bölgenin (bölgede)

- Arazi yapısının tespiti,
- Ürün deseninin tespiti,
- Yetiştirilen bir ürüne ne tip gübre veya tarımsal mücadele ilacı kullanılacağına tespiti,
- Herhangi bir yatırım için en uygun yerin tespiti,
- Alternatif yatırımlarından en uygun olanının tespiti,
- Üreticilerinin çevre sorunlarına yönelik duyarlılık durumunun tespiti,
- Hanehalkının demografik yapısının tespiti,
- Üretici ve tüketici profilinin tespiti,
- Kırsal turizm potansiyelinin tespiti,
- Mevcut fabrikalarının Pazar olanaklarının tespiti,
- Ürünü için potansiyel müşterilerin dağılımının tespiti,
- Yeni bir ürün için pazarlama stratejileri geliştirmek amacıyla sosyo-ekonomik yapının tespiti,
- Fabrika, depo ve toptan müşteriler için en uygun ve etkin dağıtım şebeke sistemlerinin tespiti,
- Yöneticinin herhangi bir konuda karar verirken

alınacak kararlardan etkilenecek alanların tespiti,

- Eldeki verilerin nasıl bir dağılım göstereceğinin tespiti,

- Taşınmazların bedel tespiti
- Taşınmazların değerini etkileyen faktörlerin ve etki derecelerinin tespiti,
- Tarım sigortaları kapsamındaki alanların ve ürünlerin tespiti çalışmaları yapılabilir.

Geleneksel yöntemlerle uzun zaman alabilecek bu analizler Coğrafi Bilgi Sistemleri yardımıyla çok basit ve hızlı bir şekilde yapılabilmektedir.

Türkiye’de Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama tekniklerinin tarımsal amaçlı kullanımı Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’na bağlı Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) ve Tarla Bitkileri Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü bünyesinde kurulan Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama Bölüm Başkanlığı tarafından yürütülmektedir. Ayrıca bazı Ziraat Fakültelerinde toprak bilimi üzerine Coğrafi Bilgi Sistemleri ve Uzaktan Algılama alanında çalışmalar yapılmaktadır.

STB Genel Sekreteri **Yiğit ATEŞ**

Sakarya, Canlı Hayvan Pazarı ile birlikte Türkiye canlı hayvan ticaretindeki payını **%15 artıracak**

Sakarya Ticaret Borsası tarafından hazırlanan Canlı hayvan Park Pazar Yeri Projesi ile kentin Türkiye hayvan pazarındaki payının en az yüzde 15 artması hedefleniyor. Sakarya Üniversitesinin de dahil edildiği 127 Bin Euro bütçeli proje için Avrupa Birliğinden hibe talep edildi. Proje kapsamında tarım ve hayvancılık alanında AB 'de en iyi örneklerin paylaşıldığı karşılıklı tecrübe ve bilgi alışverişinin yapıldığı ortak bir tarım ağ sistemi olan Agropolis'e de katılmayı planlayan Sakarya Ticaret Borsası AB'de eğitim almış uzman personelin üreticilere sürekli bilgi vereceği bir destek ofisi de oluşturacak.

Proje ile ilgili olarak bilgiler veren Sakarya Ticaret Borsası Genel Sekreteri Yiğit Ateş kentte iktisadi faaliyet kolları içerisinde tarım ve hayvancılığın payının cari fiyatlarla yüzde 20 ile sanayinin ardından ikinci sırada geldiğini belirterek, "Sosyo-ekonomik açıdan ülkenin en gelişmiş bölgesi olan Marmara'da yer alması ve ana ulaşım yolları üzerinde bulunması nedeniyle Sakarya'daki hayvancılığın gelişim açısından Türkiye ekonomisinde önemli bir yere sahip" dedi.

Ateş, çalışmaları devam eden Canlı Hayvan Park Pazar Yeri projesinin tamamlanması ile Sakarya'nın Türkiye hayvan pazarındaki payının bir yılda en az yüzde 15 artmasının öngörüldüğünü ifade ederek ayrıca, hayvan fiyatlarının belirlenmesi konusunda tam rekabet piyasası şartları sağlanarak haksız rekabetin de önüne geçileceğini söyledi. Canlı Hayvan Pazar ve Park Yeri projesinin tamamlanması ile Türkiye'nin tarım ve hayvancılık konusunda en önemli illerinden olan Sakarya'nın Projenin tamamlanması ile Sakarya'nın AB'nin tarım ağı olan Agropolis'e de katılacağını vurgulayan Ateş "Projenin hayata geçirilmesi ile hayvancılık sektöründe bir dizi kazanımlar elde edilecek Kayıtlı ve veteriner kontrollü hayvan sayısı bir yılda en az yüzde 120 artması hedefleniyor. Modern cihazlarla bölgenin il ve tek Canlı Hayvan Park Pazar yeri oluşturulacak. Üniversite sivil toplum kuruluşları ve AB

ortaklığı ile sektörün ihtiyaç duyduğu işlevsel bir ortaklık modeli kurulacak. Üniversite ,sivil toplum kuruluşları ve AB ortaklığı ile sektörün ihtiyaç duyduğu işlevsel ortaklık modeli kurulacak.Borsamız bünyesinde AB'de eğitim almış uzman personellerin yer alacağı ve üreticilere sürekli bilgi verecek ,sorunlarına çözüm arayacak bir destek ofisi kurulacağını ifade etti.

Hayvanlar kayıt altına alınacak.

Hayvancılık üzerine faaliyet gösteren üreticilere AB uygulamaları, rekabetçilik, girişimcilik, iş yönetimi, hayvan sağlığı ve gıda güvenliği konularında ücretsiz eğitimler verileceğini belirten Ateş "Canlı Hayvan Pazar ve Park Yeri tesisinin bilinirliği ve teknik donanımı artacak, sektör için merkez konumuna gelecek. Hayvansal ürünlerin üretildiği veya işlendiği tesislerdeki hijyen durumunun iyileştirilmesi sağlanacak ve çevreye saygılı üretim yapılabilecek. Hayvansal ürünlerdeki nitelikli üretim ve stok durumu kontrol edilebilecek. Hayvanların kimliklendirilerek ve veri tabanlarının oluşturularak ile kayıt altına alınacak. Hayvan sağlığı ve refahı çok daha kolay takip edilebilecek, hayvansal ürünlerin etiketlenmesi yapılacak ve izlenebilirliği sağlanacak. Pazar ve pazarlama şartları daha adaletli olacak ve rekabet ortamı sağlanacak.

AB Desteği için girişimlerde bulunduk.

Sakarya Ticaret Borsası Genel Sekreteri Yiğit Ateş, hazırladıkları projenin 12 aylık bir sürede tamamlanmasının hedeflendiğini de belirterek bu konuda şunları söyledi: "Projenin toplam bütçesi 127 bin euro olup, AB'den destek almak için gerekli girişimlerde bulunuldu. Ayrıca, üniversite-üretici işbirliğinin geliştirilmesi ve proje faaliyetlerine teknik kapasite olarak katkı sağlanması ve sonuçlarının daha etkin olması amacı ile Sakarya Üniversitesi de projeye dahil edildi. Üniversite ile projenin oluşturulması ve yazımı aşamasında sıkı bir işbirliği yapıldı" şeklinde konuştu.

Avrupa Ortak Tarım Politikasının Dünü ve Bugünü

(OTP)

Kıta Avrupa'sı Büyük Buhran döneminden sosyo-ekonomik olarak çok fazla etkilenmiştir. Büyük Buhran dönemi 1929 New York borsasının çöküşüyle başlayan ve 1930'lu yılların sonunda İkinci Dünya Savaşı'nın çıkmasıyla devam eden bir süreç olarak belirlenirse, onun hemen hemen dünyanın her yerinde etkili olduğu ifade edilebilir. Büyük Buhran'ın ekonomik etkileri belirli bir sürede atlatılsa da siyasal etkileri oldukça uzun sürmüştür. Dünya savaşı gibi büyük bir felaketin bir daha yaşanmaması için alınan önlemler arasında "İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi"nin Birleşmiş Milletler'de imzalanması, 1948'de İsrail devletinin kurulması, Japonya'nın müttefikler idaresinde rejim değiştirmesi sayılabilir. Fakat Büyük Buhran'ın yarattığı sosyo-ekonomik dönüşümler ancak daha uzun vadeli süreçler gözönünde bulundurularak anlaşılabilir.

John Maynard Keynes'in 1936 yılında kaleme aldığı The General Theory of Employment, Interest and Money adlı eserinde ortaya konulmuş olan "tam istihdama dayalı ekonomi modeli," İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ertesinde ekonomik büyümeyi amaçlayan savaş yorgunu devletler tarafından uygulamaya konulmuştur. Keynes'in ekonomi modeline göre devlet kamu harcamalarını artırarak ülke içerisinde girişimcilere iş yapma olanağı sağlamalı ve ekonomi içerisinde en önemli aktör haline gelmelidir. Bu sayede ortaya çıkacak olan yeni iş olanaklarının istihdam sorununu asgari seviyeye çekeceği öngörülmüştür.

Öte yandan Keynesçi model, savaştan yeni çıkmış devletlere kamunun doğrudan müdahaleleriyle artırılan üretim hacmi aracılığıyla amaçlanan ekonomik büyümeyi sağladığı gibi bunu her ülkenin kendi dinamikleri içerisinde gerçekleştirdiğinden yeni bir paylaşım savaşı olasılığını da ortadan kaldırmaktadır. Şüphesiz devletlerin tam istihdama dayalı sosyal devlet anlayışını benimsemelerinin önemli nedenlerinin başında, 1929'dan beri süren ve savaş sonrasında kendini yoğun biçimde hissettiren ekonomik çöküşün geniş halk kitlelerini her açıdan olumsuz bir şekilde etkilemesi ve temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamaz hale getirmesidir.

Aynı zamanda Avrupa Birliği'nin temel metinlerinden biri olan Roma Antlaşması'nın (1957) 33. maddesi Avrupa devletleri tarafından uygulanması planlanan Ortak Tarım Politikası'nı (OTP) düzenlemektedir. 1949 yılında ilan edilen Avrupa Konseyi'nin hayata geçirdiği ve Avrupa'yı bütünleştirme düşüncesinin ilk adımı olarak kabul edilen Roma Antlaşması Belçika, Fransa, İtalya, Batı Almanya, Lüksemburg ve Hollanda tarafından hayata geçirilir. Bu antlaşmanın öncelikli amacı ortak bir Avrupa pazarı oluşturmaktır. Bu nedenle antlaşma 1951 yılında kurulmuş olan Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu yapılan yeni eklemelerle Avrupa Ekonomik Topluluğu'na (AET) dönüştürülür. AET içindeki en önemli kalemlerden biri tarım sektörü olarak belirlenir.

Antlaşmanın tarafı olan devletlerden bazıları ve özellikle Fransa o dönemde tarımsal üretimde etkin olan profesyonel üreticilerin talepleri doğrultusunda tarımsal üretimde devlet müdahalelerinin sürmesi gerektiği yönünde bir direnç gösterir. Bu durum tarımda bir ortak piyasa düzeni kurmayı engeller. AET bütün sektörlerde ortaklaşma çalışmaları yürütür. Bu durum tarımda da benzer şekilde geliştirilir. Böylece OTP'nin AET içinde bundan sonraki gelişimine kılavuzluk edecek üç temel ilke belirlenir: "Piyasa bütünlüğü", "topluluğun önceliği" ve "mali sorumluluk". Alınan kararlarla birlikte OTP konusunda ilk ortak piyasa düzeni 1962'de tahıl sektöründe devreye girer.

1962 yılında fiili olarak uygulanmaya başlayan OTP'nin beş temel amacı vardır:

- Teknik ilerlemenin özendirilmesi, tarımsal üretimin rasyonelleştirilmesi ve üretim faktörlerinin (özellikle işgücünün) optimal kullanımının ve verimliliğinin artırılması.
- Tarımsal nüfusun yaşam düzeyinin, özellikle tarımda çalışanların gelirinin artırılması yoluyla yükseltilmesi.
- Tarım ürünleri piyasalarında istikrarın sağlanması.
- Düzenli bir ürün arzının garanti altına alınması.
- Tarım ürünlerinin tüketicilere uygun fiyatlarla ulaştırılmasının sağlanması.

OTP'nin en önemli hedeflerinden biri birlik üreticilerinin dünya piyasalarındaki rekabet gücünü iyileştirmek olmuştur. Bunun yanında; tüketicilere gıda güvenliğini ve kalitesini garanti etmek, tarım toplumuna istikrarlı gelir ve uygun bir yaşam standardı sağlamak, üretim tekniklerini çevre ile uyumlu hale getirmek, hayvan sağlığına saygı göstermek, tarım politikası araçları ile çevreye yönelik hedefleri birleştirmek, çiftçiler ve aileleri için alternatif gelir ve istihdam olanakları aramak ve birlik mevzuatını sadeleştirmek gibi amaçlar da bulunmaktadır.

OTP programı gereği amaçlarını yerine getirebilmek adına süreç içerisinde birçok reforma imza atar. 1968 yılında gerçekleştirilen ve Manshold Planı olarak anılan düzenlemeler ile 5 milyon hektar arazinin ekilmemesine karar verilir.

Bu, aynı zamanda yaklaşık 5 milyon küçük ve orta ölçekli çiftçinin üretimden çekilerek yerlerini büyük ölçekli üreticilere bırakmaları anlamına gelmektedir. İkinci reform girişimi tam da Keynesçi ekonomi modelinin ve sosyal devlet anlayışının sorgulanmaya başlandığı 1970'li yılların ortasında gelişir. Aynı zamanda Birliğin genişlemeye başlamasıyla birlikte açığa çıkan üretim artışını dengelemek adına özellikle süt ürünleri sektöründe özel sektöre fazla üretimden doğan maliyeti devletin sırtından almak için "sorumluluk vergisi" getirilir.

Üçüncü önemli reform 1983 yılında gerçekleştirilir. Yunanistan, Portekiz, İspanya gibi gelişmişlik düzeyleri AB'nin merkez ülkelerinin altında olan devletlerin 80'li yıllarda birliğe katılımları ile birlikte bazı sektörlerde devletin sübvansiyonu anlamına gelen "garanti alımları" ciddi mali yük getirmeye başlar. Bu amaçla süt ürünleri sektörüne yönelik kota uygulaması devreye sokulur ve üretim bu şekilde dengelenmek istenir. 1990 yıllarda ise OTP bütçesinin önemli bir kalemi olan tahıllar ve et üretiminde üreticiye verilen destek fiyatları büyük oranda indirilir. Birliğin tarımsal üretime daha düşük müdahalesinin amaçlandığı bu son değişikliklerle birlikte AB'nin tarımsal üretimde rekabet gücünü artırmak başlıca amaçtır.

Günümüzde AB artık OTP ile tarımsal üretimi artırmayı değil, bölgesel ve kırsal kalkınma hedefini gerçekleştirmeyi amaçlamaktadır. Bu amaçla kırsal alanda farklı üretim ilişkileri ve işgücü olanaklarının yaratılması, tarımsal istihdam oranının düşürülmesi ve kırsal alandaki yaşam standardının yükseltilmesi hedeflenmektedir. Tarım alanında dünya piyasaları ile rekabet edebilme gücü de ayrıca son reformlarla birlikte önem kazanır. Bu amaçla geleneksel yöntemlerin terk edilerek teknolojiden faydalanılması ve organik tarım gibi alternatif üretim ve pazarlama yöntemlerinin geliştirilmesi gerekli görülür.

Roma Antlaşması'nın ardından Avrupa tarımı OTP sayesinde önceki dönemlere oranla üretimde muazzam bir gelişim göstermeye başlar. 1929 Buhranı'ndan İkinci Dünya Savaşı'nın başlangıcına kadarki dönemde Avrupa'da tarımsal üretim yalnızca yüzde 1.1 oranında gelişme kaydeder. Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nun kurulduğu 1951 yılından sonraki 20 yıllık periyotta ise tarımsal gelişimin yüzdesi dört misli artış göstererek yüzde 4.6'lık bir orana ulaşır. Bu oran 70'li yıllardan günümüze çok fazla gelişim göstermez. Bunun nedeni AB'nin tarım alanında rekabeti korumak adına dengeli üretim modelini benimsemesidir. Ancak Tarım sektörü sahip olduğu kendine özgü konumu nedeniyle salt rekabetin ön plana çıkarıldığı bir sektör değildir.

En temel yaşamsal gereksinimlerin üretildiği bu alanın, rekabetin geçer akçe olduğu günümüz neo-liberal ekonomilerinde dahi korunmaya ve desteğe ihtiyacı

vardır. Son olarak Türkiye gibi gelişmekte olan ve AB uyum sürecini sürdüren devletlerin tarım sektörleri OTP'yi uygulama zorunluluğu nedeniyle ciddi sıkıntı çekmektedirler. Türkiye özelinde ele alınırsa yalnızca tütün sektöründe amaçlanan reformların yarattığı sıkıntı sorunu gözler önüne sermektedir. OTP programı gereğince 2006 yılından itibaren dört yıllık geçiş döneminde tütün yardımının üretimle bağı içerisinde bulunduğumuz yılda (2010) tamamen sona erdirilecek ve bu kaynağın %50'si çiftçilere yapılan tek ödeme sistemine, kalan %50'si ise kırsal kalkınma politikasına aktarılacaktır. OTP'nin Türkiye'nin tütün sektörüne etkisi başlı başına bir yazı konusu, ancak sorun ana hatlarıyla bile ortaya konulduğunda, OTP programlarının sosyal fayda ilkesine göre yeniden ele alınıp düzenlenmesi gerektiğini gösterir.

Fırat DİNÇ

KAYNAKÇA

- Keynes, John Maynard. *Genel Teori*, çev. Uğur Selçuk Akalın, (İstanbul: Khalkedon Yayınları, 2008).
- Lains, Pedro. Vincente Pinilla, (eAgriculture and Economic Development in Europa, (New York: Routledge Press, 2009).
- AB Ortak Tarım Politikası - 2009 www.avrupa.info.tr/Files//File/PressPacks/agricultureFair/otp.pdf
The Common Agricultural Policy Explained www.ec.europa.eu/agriculture/publi/capexplained/cap-en.pdf

Ticaret Borsası Geleneksel Pikniğinde Buluştu

Sakarya Ticaret Borsası tarafından bu yıl ikincisi düzenlenen ticaret borsası geleneksel pikniği Poyrazlar Gölünde yapıldı. Yönetim Kurulu, Meclis, Borsa Personeli, Meslek Komite Üyeleri, Laboratuvarımızın aileleri ile birlikte katıldığı borsa pikniği oldukça kalabalık bir ortamda geçti.

Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Ahmet Erkan tarafından organize edilen piknik için Erkan, "Ülkemizin içinde bulunduğu sıkıntılı dönemde iş ortamı atmosferinden uzaklaşarak personelimizin, yönetim ve meclisimizin aileleri ile birlik ve beraberlik içinde hoş vakit geçirmeleri bizleri son derece memnun etmiştir. Moral ve motivasyonumuzu sağlayacak bu ve benzeri etkinlikleri borsa olarak devam ettireceğiz" diye belirtti.

Organizasyonun mükemmel olduğu piknikte çocuklar için çuval yarışması ve meddah gösterisi, büyükler için ip çekme yarışması gibi etkinlikler düzenlenerek, piknik oldukça samimi ve neşeli bir ortamda geç saatlere kadar devam etti.

STB Gaziantep Orta Doğu ve Komşu Ülkeler Fuarına Katıldı.

Türkiye, stratejik konumu ve ekonomik potansiyeliyle dış ticarete önemini arttırırken, Ortadoğu ülkeleriyle ilişkilerinde de önemli işbirliği fırsatlarını değerlendiriyor. Bu amaçla Ortadoğu ve Kmşu Ülkeler Fuarı, 24-27 Haziran 2010 tarihleri arasında Gaziantep'te yapıldı.

Dış Ticaret Müsteşarlığı koordinatörlüğünde birçok kurum tarafından desteklenen komşu ülkelerle ticaret, sanayi, gıda, tüketim malzemeleri, inşaat ve yapı sektörlerinde bir buluşmanın adresi olan fuara Sakarya Ticaret Borsası Meclisi de katıldı.

Gaziantep ziyareti gezi programında Rumkale, Bakıcılar Çarşısı, Antep Çarşısı, Zeugma Müzesi ve Gaziantep Ticaret Borsası ziyaret edildi.

Gaziantep Ticaret Borsası ziyaretinde Borsa Heyetimiz Gaziantep Ticaret Borsası Meclis Başkanı Ali Tabur tarafından karşılanarak Borsa tarafından yürütülen projeler hakkında bilgiler alındı. Yönetim Kurulu Başkanı Fikri Koç Sakarya Ticaret Borsasının şu an hayata geçirmeye planladığı tarım, hayvancılık alanındaki projelerimizi anlatarak tarım hayvancılık ve buna bağlı alt sektörlerin gelişmesi yönünde fikir alışverişinde bulunuldu.

Geleneksel İftar Yemeğinde STB Üyeleri Bir Araya Geldi.

Sakarya Ticaret Borsası tarafından düzenlenen geleneksel iftar yemeği 26.08.2010 Perşembe günü Reisoğlu tesislerinde yapıldı.

İlimiz protokolü, Sakarya Ticaret Borsası üyeleri ve borsa personelinin aileleri ile birlikte katıldığı iftar yemeği semazenlerin gösterileri eşliğinde oldukça nezih bir ortamda geçti.

İftar yemeğinde ilk olarak Genel Sekreter Yiğit Ateş tüm konuklara katılımları için teşekkür ederek borsamız tarafından hazırlanan projeler hakkında bilgiler verdi. Yiğit Ateş Sakarya Ticaret Borsasının üyeye hizmet ülkeye hizmet vizyonu içinde olduğunu ve hazırlanan projelerin hayata geçirilmesiyle ilimiz tarım ve hayvancılığına bir nebze de olsa katkı sağlanacağını belirtti.

Sakarya Ticaret Borsası adına konuşma yapan Yönetim Kurulu Başkanı Fikri Koç her yıl geleneksel olarak düzenlediğimiz iftar yemeğine katılan tüm konuklara teşekkür ederek konuşmasına şöyle devam etti. "Sakarya Ticaret Borsası camiası olarak yaşamakta olduğumuz mübarek ramazan ayının manevi havasının benliğimizi tamamen kuşattığı bu günlerde değerli üyelerimizle birlikte iftar yapabilmenin hazzı içerisindeyiz.

İnsanların yardımlaşma ve kaynaşma duygularının arttığı bu ayda birbirimize olan dostluk ve kardeşlik duygularımızı kuvvetlendirmeli ve birlik ve beraberliğe önem vermeliyiz. Ramazan ayının vatan ve milletimizin birlik ve beraberliğine vesile olması dilekleriyle tüm üyelerimizin Mübarek Ramazan-ı şeriflerini kutlar; birlik ve beraberlik içinde nice hayırlı ramazanlar dilerim" dedi. Fikri Koç; günümüz dünyasında kurumların başarıları yalnızca ticari kriterlerle değil, topluma ne oranda katkı sağladıklarıyla, ne kadar sosyal sorumluluk üstlendikleriyle ölçülmektedir. Sakarya Ticaret Borsası ilimiz tarım ve hayvancılığının gelişmesi ve sosyal sorumluluk projeleriyle üstüne düşen sorumluluğu yerine getirmeye çalıştığını belirtti.

STB geleneksel iftar yemeği tasavvuf müziği eşliğinde geç saatlere kadar devam etti.

Sudan Ticaret Heyeti Borsamızda.

Son yıllarda gelişen Türk-Sudan Ticari ilişkilerine katkıda bulunmak amacıyla Sudan heyeti borsamızı ziyaret etti.

STB Meclis ve Yönetim Kurulu Üyeleri ziyarette hazır bulundu. Heyet onuruna Tunatan Tesislerinde verilen yemekten sonra heyet Laboratuvarımızı gezerek çalışmalar hakkında bilgi aldı.

Ziyarette Yönetim Kurulu Başkanı Fikri Koç tarafından borsamız çalışmaları hakkında bilgiler verilerek iki ülke arasındaki ticaretin gelişmesi için fikir alışverişinde bulunuldu.

Sudan heyeti Sakarya Ticaret Borsası yönetim kurulu ve meclis üyelerini Sudana davet ederek iki ülke arasında ticaretin daha da geliştirilmesi isteğinde bulundular.

Sudan heyetine borsamızı ziyaretleri anısına Yönetim Kurulu Başkanı Fikri Koç tarafından porselen tabak hediye edildi.

Kamu-Özel Sektör Çevre ve İklim Değişikliği Konferansı

TOBB 'da yapıldı

Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) tarafından ortaklaşa düzenlenen "Kamu-Özel Sektör Çevre ve İklim Değişikliği Konferansı"nda, kamu ve özel sektör çevre ile ilgili konuları masaya yatırıldı. Konferansa Borsamızı temsilen Genel Sekreter Yiğit Ateş katıldı.

Konferansta "İklim Değişikliği ve AB Sürecinde Sanayi" konulu sunum yapan Çevre ve Orman Bakanı Prof. Dr. Veysel Eroğlu, ulaştırma, atık, ziraat, ormancılık ve arazi kullanımı konularında bakanlıkları tarafından yapılan çalışmalar hakkında bilgiler vererek iklim değişikliğinin önemi bir kez daha vurguladı.

TOBB Emekli Sandığı 46. Genel Kurulu Yapıldı.

Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfının 23.07.2010 tarihinde İstanbul Ticaret Odasında yapılan Genel Kurul toplantısına vakıf delegesi olarak Yönetim Kurulu Üyemiz Cevdet Mete iştirak etti.

Sandığın 46 ıncı Olağan Genel Kurulunda Yönetim Kurulu Başkanı Nuh Tandoğan Sandığın projeleri ve hayata geçirdikleri çalışmalar ve faaliyetleri hakkında delegelere bilgi verdi.

Borsada İlk Mahsül Hediyesi verildi.

Sakarya Ticaret Borsasında her yıl olduğu gibi bu yıl da ilk mahsül hediyesi sezonun ilk ürününü getiren müstahsillere verildi.

Borsamız 17.07.2010 tarihli süpürge otu ihalesinde yeni sezon süpürge otunu getiren Sevgin Sarıdemir, Hamit Karağöz, İsmet Arıcıya hediye olarak birer çeyrek altın takdim edildi. Müstahsillere hediyelerini veren Meclis Üyeleri İrfan Yakar, Ekrem Sayman ve Genel Sekreter Yiğit Ateş 1968 yılından bu yana süpürge otu müzayedesinin yapıldığını, ata mesleği olan süpürgeciliğin yaşatılması gerektiğini belirterek, sezonun bereketli ve bol kazançlı geçmesi temennisinde bulundular.

STB'den **PAKİSTAN'a** Yardım.

Sakarya Ticaret Borsası tarafından Pakistan'ın üçte birini etkileyen, çok sayıda can kaybına ve büyük maddi zarara neden olan sel felaketinin ardından Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) başlattığı yardım kampanyası kapsamında 5 bin TL yardımda bulundu.

Sakarya Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Fikri Koç yaptığı açıklamada; "17 Ağustos depremiyle ülkemiz bu açları yaşadı ve milyonlarca vatandaşımız evinden barkından oldu. Şimdi aynı acı dost ülke Pakistan'da yaşanıyor insanlar çok zor şartlar altında hayatta kalma mücadelesi içindeler. Bizlerde borsa olarak bu mücadelede Pakistan halkının bir nebze de olsa yaralarını sarma gayreti içindeyiz. İçinde bulunduğumuz ramazan ayının kardeşlik yardımlaşma ayı olması nedeniyle birlik ve beraberlik ruhu içinde tüm halkımızı ve Pakistan halkının yaralarını sarmaya çağırıyoruz" dedi.

ATB

Özel Gıda Kontrol Laboratuvarı

TÜRKAK

Denetiminden Başarıyla Geçti.

Adapazarı Ticaret Borsası Özel Gıda Kontrol Laboratuvarı, Türk Akreditasyon Kurumu (TÜRKAK) tarafından gerçekleştirilen 3. Gözetim Denetimini 27 Ağustos 2010 tarihinde başarı ile geçirdi. Denetimde Kalite Araştırma Danışmanlık Eğitim Merkezi (KADEM), Yönetim Danışmanı ve Eğitim Uzmanı Yüksek Kimya Mühendisi Sami ÖZTÜRK Baş Denetçi olarak, Etlik Merkez Veterinerlik Araştırma Enstitüsü Bakteriyoloji Uzmanı Veteriner Hekim Mihriban Hatun Aksoy ise Teknik Denetçi olarak görev aldılar.

27 Ağustos 2010 Tarihinde gerçekleştirilen 3. Gözetim Denetimi Baş Denetçi Sami Öztürk, Teknik Denetçi Mihriban Hatun Aksoy, Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Erkan, Yönetim Kurulu Başkan Vekili Fikri Koç, Yönetim Kurulu Üyesi Nizamettin Sarı, Laboratuvar Müdürü ve Kalite Sistem Yöneticisi Hediye Özmen, Mikrobiyoloji Bölüm Sorumlusu Tuğba Erden, Kimya Bölüm Sorumlusu Özge Akgül, Numune Kabul Bölüm Sorumlusu Burcu Taylan'ın katılmış olduğu açılış toplantısı ile başladı. Baş Denetçi Sami Öztürk tarafından yapılan açılış konuşmasında denetimin amacı, yöntemi konularında bilgi verilerek, Yönetim Kurulu tarafından denetim ekibine laboratuvar ile ilgili genel bilgiler verildikten sonra denetime geçildi.

Kalite Yönetim Sistemi, Baş Denetçi Sami Öztürk tarafından, Teknik konular ise Teknik Denetçi Mihriban Hatun Aksoy tarafından kapsamlı bir şekilde denetlendi.

Denetim sonrasında yapılan kapanış toplantısında Baş Denetçi Sami Öztürk laboratuvarda uygulanmakta olan sistemin oldukça başarılı olduğunu, laboratuvarın çok sayıda Kamu ve Özel Laboratuvarına oranla başarılı bir sistem kurmuş ve uygulamakta olduğunu, Akreditasyon kapsamını artıracak potansiyelde olduğunu belirtti. Denetim sırasında 6 adet doküman

üzerinde değişiklik talebinde bulunulduğu ve bu değişikliklerin en kısa sürede gerçekleştirilmesi gerektiği, tespit edilen ve önerilen eksiklerin küçük uygunsuzluklar olduğu, sistemin iyileştirilmesi açısından faydalı olabilecek düzeltmeler olduğu konusunda bilgi verildi.

Laboratuvar Müdürü ve Kalite Sistem Yöneticisi Hediye Özmen tespit edilen değişikliklerin 27/09/2010 tarihine kadar giderileceğini, ayrıca uygunsuzluk olarak belirtilmeyen fakat iyileştirme adına yapılan önerilerin de dikkate alınarak gerekli revizyonların yapılacağını belirtti.

Baş denetçi ve Teknik Denetçiler, denetim sırasında gösterilen hassasiyet için Laboratuvar Müdürü Hediye Özmen ve tüm personele teşekkür ederek memnuniyetlerini dile getirdiler.

Laboratuvar Müdürü Hediye Özmen denetim ekibi ile bilgi alışverişi anlamında iletişimlerinin devam edeceğini, tecrübelerinin laboratuvarda uygulanmakta olan sistemin iyileştirilmesi açısından son derece faydalı olacağını dile getirdi.

Tarım Rejimleri Tarihinde Küresel Esarete Bakış

İnsanın, toprağın üzerinde yeşeren bitkinin, içine düşmüş tohumla bağlantılı olduğunu kavramasıyla değişen dünya, bundan altı-on bin yıl önce gerçekleşen ve “tarım devrimi” olarak adlandırılan bu sürecin yaşamımızdaki hemen her şeyi altüst edebilecek yeni bir evresiyle karşı karşıya. Bu evrenin başlıca iki karakteristiği var: İlki, ülkemizde dünyaya göre daha yeni yeni gündeme oturan “genetiği değiştirilmiş organizma”; ikincisi ise tohumdan son ürüne kadar süren işlemin metalaştırılması olgusu.

Tarım ve kültürel evrim, başlangıçta paralel gelişmeler olarak görünmeseler de, simbiyotik (ortak yaşamsal) bir gelişim periyoduna girmiş durumdadır. Toprak altında gizlenmiş tohum ve toprağın üzerinde yeşeren bitki arasındaki ilişkiyi kuran sembolik akıcılık düşüncesi, tarımın benimsenmesi için uygun mecraı açtığından, toprak sahipliğinin soyut kavramını ve coğrafyanın sembolik yönetilebilirliğini gösterdiğinden bu yana, ‘sahiplenme’ kavramıyla iktidar ilişkilerini bileşikletirdi. Tarımcı, kendi kültürüne olan esaretiyle belirginleşti ve nüfus üretimin mevcut tarzını sürdürme tuzağına düştü. Besin dediğimizde aklımıza düşen şeyin yalnızca soframıza konan bir yemek olmadığı aşikar. Ehlileştirilmiş toprağa ekilen tohumun, aldığı güneş ışığı ve suyun kendine kattıklarıyla yeşerdiği, yetiştiği ve işlenerek ambarları, pazarları doldurduğu tüm ‘geleneksel’ tarzları kapsayan ve tüm evrelerine müdahale edilen yeni bir tarım çağını yaşıyoruz.

Küresel sermaye ilişkilerine adapte olan tüm topraklarda toprak sahipliğine dayalı mülkiyetin yerini hızla, ürünü başından sonuna kadar yetiştirmeye dair mülkiyete bırakmasının zemininin oluştuğu; bitkisel besinin hastalıklara ve zamanın etkilerine karşı daha dayanıklı tüketim maddesi olabilmesi adına teknolojik müdahaleyle “süperleştirildiği” ancak kısırlaştırıldığı bir çağ bu.

Melez ürünler ve Genetiği Değiştirilmiş Organizma (GDO) işte bu süper besin olarak tartışma gündemimizde yer alıyor. Zararlıları kendinden uzak tutmak, doğal yollarla üretilmiş diğer gıda ürünlerine göre daha uzun süre dayanmak, daha küçük toprak parçasında daha fazla ekilebilir olmak gibi avantajlarıyla lanse edilen GDO’ların, yukarıda söylenenlerin aksine, olumsuz özellikleri çeşitli çevrelerce şöyle sıralanıyor:

- GDO tohum ekilmiş toprak üzerinde uzun yıllar başka hiçbir ürün yetişmiyor.

- GDO tohum, kendisinden başka bitkilerin yaşama şansını azaltıyor; kendisini yiyen böcek, kuş gibi canlıların hayatını tehlikeye sokuyor.

- GDO tohumların polenleri rüzgâr ve arılarla kilometrelerce genişliğinde bir alana yayılabiliyorlar. Doğal tohumlar bu polenlerle döllenerek kontamine olabiliyor. Örneğin mısırın gen merkezi Latin Amerika’da GDO mısır ekiliyor. Meksika’da, en uca dağ köylerindeki yerli mısır tohumlarının bile genlerinde değişiklik olduğu saptandı.

- Birçok bitkinin, baklagil türünün ve buğdayın gen merkezi konumunda olan Anadolu’da ekilecek bu türlerin akrabası bir GDO tohum binlerce yıllık genetik mirasımızı yok edebilecek durumda.

- Çiftçi GDO tohumdan bir sonraki sene için “tohumluk” ayırmıyor. Her sene yüksek fiyatlı GDO tohum satın almak zorunda kalıyor. Küçük çiftçilerin yıllarca sürececek bu sisteme dayanamayacakları ve iflas edecekleri tahmin ediliyor (Hindistan’da bu şekilde GDO pamuk eken küçük çiftçilerden çoğu iflas etti).

- Tohum piyasası birkaç şirketin elinde olacağı ve dünya nüfusunu istedikleri gibi yönlendirebileceği en olası senaryo. Ekonomik olarak bu şirketlerin kontrolüne bağlı olmak kaçınılmaz gözüküyor.

- Kimi GDO tohumların insanlarda alerjiye sebep olduğu biliniyor. Fareler üzerinde yapılan araştırmalar kanserojen etkisinin olduğunu ve fareleri kısırlaştırdığını gösterdi.

- Sindirim sisteminde tam olarak sindirilmeden dolaşım sistemine geçerek kan hücreleri aracılığı ile normal genoma katılabilen yabancı DNA parçalarının da hastalıklarda etkili olma ihtimali söz konusu.

- GDO tohumlar “istenmeyen ırkları kısırlaştırma” planının bir parçası olarak nitelendiriliyor.

GDO’lu ürünlerin kanserojen etkileri, bu tarz tarımda ABD’de daha fazla tarım ilacı kullanıldığı ve örneğin GDO’lu soyada %9 daha az verim alındığı gibi bilgilere rahatlıkla ulaşılabilir. Bunlarla birlikte küresel sermaye ilişki ağı içerisinde söz konusu melez tohumlu ve GDO’lu tarımın niteliği ABD’nin Iowa eyaletine dair aşağıda yer alan örnekle net olarak göz önüne serilmektedir:

Örnek hikaye bir çiftçinin yaklaşık bir düzine farklı bitki ve hayvan türüyle ailesine bakmasıyla başlıyor. O zamanlar da önemli miktarda mısır yetiştiriliyor, ancak farklı bir takım meyveler, sebzeler, yulaf, saman, yonca, domuz, sığır, tavuk ve dönemin traktörleri yerine geçen atlar da bu habitat’ın bir parçası olarak görülüyor.

Yirminci yüzyılın ilk çeyreğinde tüm ABD'lilerin dörtte biri çiftlik yaşamına sahip. Bir çiftlikte yaşayan aile toprağı ve emeğı sayesinde hem kendine, hem de kendisi dışında on iki kişinin beslenmesine yetecek kadar üretimde bulunabiliyor. Yarım yüzyıl sonra, dördüncü çeyreğin başlarında, ABD'de çiftçilikle uğraşanların sayısı 2 milyona (yani nüfusun yüz kırkta birine) düşmüş durumda ve bu çiftçiler, geri kalan herkesi besleyebilecek kadar fazla ekin ekmeğe başlamış durumdalar. Dünyanın en zengin alüvyonlu toprak yapısına sahip tarım alanlarının bulunduğu Iowa'da mısır ve soya fasulyesi ekilen bir çiftlikte günümüzde yüz yirmi dokuz kişiyi besleyebilecek üretim yapılıyor. Ancak bu çiftlik, sakini olan dört kişilik ailenin bakımını üstlenemez duruma gelmiştir. Aile, üyelerinin başka işlerde çalışarak kazandığı maaş çekleri ve başkentin yıllık bazda verdiği sübvansiyonla ayakta kalabilmektedir. Çiftliğin ürünleri temelde yenilemeyen, insanları beslemeden önce işleminden geçmesi gereken ya da hayvan yemi olarak kullanılan ürünlerdir. Her yerde su bulunmaktadır, ancak bir damlası bile içme suyu olarak kullanılamaz. Iowa'nın büyük bir bölümü gıda maddelerinin yüzde seksenini ithal etmekte ve söz konusu çiftlik bir gıda çölünü andırmaktadır. Buradan gıda temin eden yüz yirmi dokuz kişinin hepsi yabancı ve karmaşık endüstriyel besin zincirinin görünmez uçlarında yer almaktadır. Ne üretici ne de tüketici diğeriyle ilgili bilgi sahibidir. Yiyicilere bifteklerini ya da sodalarını nereden temin ettikleri sorulduğunda "süpermarketten" yanıtı alınmaktadır; çiftçi bu kadar mısıra kimin için ürettiğı sorusuna yanıt olarak "askeri-endüstriyel kompleks" demektedir.

Şehirli olmayan nüfusun, şehirli nüfusa olan üstünlüğünü 2007 yılında yitirmesine, dünyada daha çok insanın artık şehirlerde yaşamasına bir örnek Iowa'daki bu çiftliğin bulunduğu Green kasabasının nüfusunun yüzyılın ilk çeyreğinde 16 binlerden, günümüzde 10 binlere inmiş olmasıdır. Mısır üretiminin ellili ve altmışlı yıllarda bolluk eğilimine sahip olması, çimen otlayan sığırların besi ünitelerinde mısırla

yemlenmesini ardında getirmiş, yüz binlerle sayılan besi hayvanlarının devasa sığır ve tavuk çiftliklerinde yetiştiğı endüstriyi kuran önemli etkenlerden biri olmuştur.

Yüzyılın ilk yarısında azotun düzeltilmesi işlemiyle sentetik gübrenin keşfi küresel tarım anlayışını kökten değiştirmiştir. Toprağın verimliliğı güneş enerjisinden çok fosil yakıtına bağımlı hale gelmiştir. Azotun düzeltilmesi işlemi büyük miktarlarda elektrik enerjisi harcanarak üretilen ısı ve basınç altında bir katalizör yardımıyla azotun ve hidrojenin birleştirilmesi temeline dayanmaktadır. Hidrojen petrol, kömür ya da doğal gaz fosil yakıtı gibi yenilenebilir olmayan yakıtlardan elde edilmektedir.

Söz konusu çiftlikte ilk amonyum nitrat gübresi serpildikten sonra tarlanın ekolojisi neredeyse bir devrim sürecine girdi. Yerel, güneş temelli verimlilik sistemi (sebzelerin mısıra beslemesi, mısırın hayvanları beslemesi ve yine hayvanların mısıra beslemesi döngüsü) kırılmış oldu. Artık mısır her yıl istendiğı kadar geniş bir alana ekilebilmekteydi. Bunun için sebzelere ya da hayvanlara ihtiyaç duyulmamaktaydı. Eski biyolojik sınırlardan özgürleşen çiftlik endüstriyel ilkelerle yönetilmeye başlayabilir, ham madde (kimyasal gübre) girdisini mısır çıktısı olarak sağlayan bir fabrikaya dönüşebilirdi. Çiftlik verimliliğı sağlayabilmek ve sürdürülebilmek için tür çeşitliliğini korumak durumunda kalmayacaktı. Sentetik gübre monokültürün yolunu açıyor, fabrikanın ölçek ekonomisine sahip olmasını sağlıyordu. Eğer, çoğu zaman belirtildiğı gibi, tarımın icadı insanın "doğa sahnesinden silinmesi" anlamına geliyorsa sentetik gübrenin icadı kesinlikle ikinci "doğadan silinme" sürecini başlatıyordu. Azotun düzeltilmesi işlemi gıda zincirinin, biyolojinin mantığından kopmasını ve endüstrinin mantığına eklenmesini sağladı. Yiyeceklerini yalnızca güneşten tedarik eden insanların bunun yerine petrol içmeye başladıkları benzetmesi yersiz değildir.

Mısır, yeni endüstriyel rejime uyum sağlamasıyla, büyük miktarlarda fosil yakıtı enerjisi tüketmeye ve daha fazla miktarlarda gıda enerjisi üretmeye başladı. Günümüzde üretilen sentetik azotun yarısından fazlası mısır için kullanılmaktadır çünkü melez mısırlar bu enerjiyi diğer türlere nazaran çok daha verimli bir biçimde kullanmaktadır. Biyolojik açıdan her zaman için güneş enerjisini alıp gıda enerjisine çevirmek olarak tanımlanmış olan mısır yetiştiriciliği fosil yakıtını gıdaya çevirme işlemine dönüşmüştür. Çiftçi artık yeni bir enerji kaynağına bağlanmıştır. Gübrede bulunan doğal gazı tarım ilacı yapmak, traktörü kullanmak ya da mısırı nakletmek için fosil yakıtına eklerseniz endüstriyel mısırın her bir çuvalı için çeyrek galon (ya da her bir dönüm mısır için yaklaşık 12 galon) petrol kullanılması gerekmektedir. Bu sayılara göre bir kalori gıda elde edebilmek için bir kaloriden daha fazla fosil yakıtı tüketilmesi gerekmektedir. Kimyasal gübre kullanmaya başlamadan önce Iowa'nın Green kasabasındaki çiftçi yüzünün ilk çeyreğinde her iki gıda enerjisi kalorisi için bir enerji kalorisi tüketmekteydi.

Söz konusu çiftçi ilk mahsulünü almaya başladığı sırada mısırın çuvalının fiyatı üç dolardan iki dolara düştü. Bu nedenle mahsulünü pazarda satmak yerine, fiyatların yükselebileceği umuduyla depoladı. Ancak fiyatlar kış aylarında ve kışı takip eden bahar aylarında da düşmeye devam etti. Duruma enflasyon bazında bakıldığında o günden bu zamana kadar fiyatlar hala düşmektedir. Günümüzde bir çuval mısırın fiyatı bir dolardır; bu, çiftçi hariç herkesin çıkarına bir durumdur.

Üretimi sınırlandırmak ve fiyatları (ve dolayısıyla çiftçileri) korumak amacıyla düzenlenen hükümet tarım programları artık üretimi artırma ve fiyatları düşürme amacını taşımaktadır. Klasik arz-talep yasasına aykırı olarak, üretimin birim fiyatı düştükçe daha çok ekim yapmak zorunda kalan çiftçiler, ürün fazlalığı nedeniyle fiyatlar tekrar tekrar düştükçe ekimi daha da çoğaltmışlardır. Yetmişli yılların ortalarında çiftçiler ya iflasa sürüklenmişler, ya da birleşip büyük çiftlikler oluşturmak zorunda kalmışlar, buna rağmen büyük borçlar altında yaşamaya zorlanmışlardır.

Küresel endüstriyel ağa adapte olan tüm tarım politikalarının çiftçileri ve soframıza ulaşan besini nasıl etkilediğine örnek olan bu hikayenin baş rolünde kimin olduğunun çok önemi yok. Ülkemizde GDO'lu ürünlerin ithali yasak değil ve üretimin melez ya da GDO'lu tohumlarla yapılması sürecinde, buna engel olmaya çalışan ya da GDO'lu ürünleri reddeden tüketici kesimler, ilgili biyogüvenlik yasasının oluşması sürecinin dışında ya da etkisiz konumda tutulmaktadır. Günümüzden on yıl önce Çukurova ve Nazilli'de GDO'lu ürün deneme ekimlerinin yapıldığını hatırlamak gerekliliğiyle birlikte, sistemin ülkemizde halen oturmamış olması şans olarak kabul edilebilir. Ancak gün geçtikçe büyüyen şehirlerin kent dışı yaşamı kökten değiştirdiği, tarlaların fabrikalaştırıldığı, hayvanların ve insanların yerlerinden edildiği bu endüstriyel anlayışı teşhir eden politik duruşun hayat bulması geleceğimiz açısından elzem gözükmektedir.

Mustafa Şeyhoğlu

Kaynakça: Michael Pollan, Etobur - Otobur İkilemi, çev.: İlke Temeltaş Önelge, (İstanbul: Pegasus Yayınları, 2009).

** F. William Engdahl, Ölüm Tohumları, çev.: Özgün Şulekoğlu, (İstanbul: Bilim+Gönül Yayınevi, 2009).*

** Jeff Vail, Bir İktidar Teorisi, çev.: Kolektif, <http://yabanil.net/?p=32>, 2007.*

Yönetim Kurulu Başkanı
Recep PULAT

S.S SAKARYA-KOCAELİ BÖLGESİ HAYVANCILIK KOOPERATİFİ BİRLİĞİ (HAY-KOP)

Sakarya Kocaeli Hayvancılık Kooperatifi Birliği 1168 sayılı Kooperatifler kanununa göre kurulmuş merkezi Sakarya ili çalışma alanı Sakarya ve Kocaeli illerinde faaliyet alanı hayvancılık olan Tarım kalkınma Kooperatiflerinin üst birliği olarak 2002 yılında kurulmuştur. Amacı ortak kooperatiflerin hayvan ve hayvan ürünlerini değerlendirme ve pazarlama konularındaki müşterek menfaatlerini korumak bu hususta iktisadi faaliyette bulunmak faaliyetleri koordine etmek denetlemek dış ülkelerle olan münasebetleri düzenlemek ve eğitim faaliyetlerini yapmaktır.

Birliğimizin 9 'u Kocaeli İlinde 56 'sı Sakarya'da olmak üzere 65 Tarımsal Kalkınma Kooperatif ortağı mevcuttur. Birliğimiz ortağı 38 kooperatif aktif olarak süt toplama işlemini merkezi soğutma şeklinde yaparak günlük ortalama 100 ton/gün süt toplayıp sanayiciye sağlıklı bir şekilde ulaştırmaktadır. Faaliyette bulunduğumuz Sakarya ilinde nüfusun %40 'ı kırsalda yaşayan işletme başı arazi büyüklüğünün 41 dekar olduğu, işletme başı sığır sayısının 5 baş sağmal sayısının 2 olduğu, ortalama inek süt veriminin 3,5 ton olduğu tarımın ekonomideki oranının % 20 ve hayvancılığın tarımın içindeki payının % 42 'de bulunduğu bir il olarak genel olarak Türkiye ortalamasının üzerinde olduğunu görürüz. Tüm bu etkenlerin yanında ilimizin jeopolitik konumundan dolayı en yoğun pazarların tam ortasında olmasına karşın tarım ve hayvancılığımızın istenilen boyutlarda olmadığı görülmektedir. Bunun yanında; İlimizde hayvansal grupların üretimi ülke ortalamasının üzerinde olmasına rağmen kalite olması gerekenden azdır. Hayvansal gıdalardan sütün toplanması ve taşınması Türk Gıda Kodeksinin İlgili hükümlerine göre mutlaka yapılmalı sütün soğuk zincire dahil edilmesi çalışmaları ivedilikle ele alınmalı ve mutlaka uygulanmalıdır. Bu konuda birliğimiz pilot bölge çalışmalarını yürütmektedir. Üretilen bu hayvansal gıdaların naklinden tezgahta paketlenmiş ve mamul aşamasına gelinceye kadarki zincir insan sağlığı açısından en önemli aşamayı oluşturmaktadır.

5179 Sayılı kanunun 29 maddesinde hayvansal ürünlerden mamul yaparak piyasaya süren tüm işletmelerde veteriner hekim kontrolünde bulunması ve bu süreçte ham maddelerin mamul hale getirilmesi ve paketlenmesi, taşınması ve muhafazası kontrol altında olmalıdır. Ayrıca halkımızın daha sağlıklı koşullarda

hayvansal gıda tüketimlerini sağlamak amacıyla bu kurallara uyan marketlerden alışveriş yapılmalıdır.

Bölgemizde bu şartlara rağmen süt sanayisi diğer bölgelere göre çok ileridedir. İlimize il dışından günde ortalama 100 ton girmekte bu da bizim hayvancılığımızın nerelerde olduğunu göstermektedir. Bu geri kalmışlığın en büyük nedeni ise 2007 de başlayıp 2009 'un son çeyreğine kadar uzanan süt fiyatlarındaki düşüş ilimizde hayvancılığı bitim noktasına getirmiş ve çözüm olarak ta bu gün ithal hayvan getirilmesi görülmüştür. Oysa bu sorunun çözülmesi uzun vade de üreticinin desteklenerek yerli üretime katkı sağlanmasıdır. Bu yapılmazsa pamuk ve tütünde yaşadığımız ithalat kaynaklı sıkıntı hayvancılığımızı da aynı noktaya getirerek toplumun sosyal yapısında değişmelere neden olacak, işini kaybeden köylüye iş bulma zorunluluğu doğacaktır. Yıllardır bulunduğu ortamdan geçimini tarım ve hayvancılıkla sağlayan bu insanlar gerekli önlemler alınarak yerinde istihdam edilmelidir. Rakamsal olarak konuya baktığımızda bir süt hayvanının ortalama girdi tüketimi "10 kg basit yem, 20 kg mısır silajı, 2 kg kuru ot, 2 kg saman , 40-50 lt su bakım ve ilaç giderleridir." Bununda günlük ortalama maliyeti 9,5- 10 TL arasındadır. Bu da süt fiyatının 0,70 olduğu bu dönemde 15 litre süt etmektedir. Bu veriler göz önüne alınarak desteklemeler artırılmalı, fiyat dalgalanmalarına karşın Avrupalı modeller geliştirilmeli, girdi fiyatları düşürülmeli, kalite artırılarak rekabet şartları oluşturulmalı böylece fiyat istikrarı sağlanarak tarım ve hayvancılıkla uğraşan %40 insanımız yerinde istihdam edilmiş olacaktır.

Ayrıca AB sürecinde Türkiye'yi iç ve dış pazarlarda önemli piyasa rekabeti koşulları beklemektedir. Bu boyuttaki rekabeti sürdürebilmek için güvenli, sağlıklı, kaliteli gıda üretimi zorunluluğu yanında, kalite yönetim sistemlerini oluşturmuş modern teknolojileri uygulayan bir endüstriyel gelişim içinde olunmalıdır. Aksi halde gerekli rekabet gücünü bulamayan ürünlerimiz iç ve dış pazarlarda zorlanacak ve gelişmiş ülke ürünleri tüketim piyasamızda egemenliklerini arttıracaktır. İşte bu duruma düşmemek için üreticimiz desteklenerek kaliteli üretim yapma zorunluluğumuz vardır. Bu ülke hepimizin Allaha emanet olun.

Sakarya Üniversitesi Geyve Meslek Yüksekokulu
Öğr. Gör. **Hakan ERYÜZLÜ**

AB, HİBELER ve KIRSAL KALKINMA YATIRIMLARI

Son yıllarda Türkiye'nin AB'ne üyelik sürecinde yaşanan gelişmeler ile bu süreç içerisinde Türkiye'nin katılım öncesi aldığı yardım miktarlarının artması, AB hibelerine (mali yardımlarına) ilgilinin bir hayli yükselmesine sebep olmuştur. Baştan belirtmek gerekir ki ülkemizin içinde bulunduğu dönemde aldığı destekler ve bunun öncesinde aldığı destekler, bizden önce AB'ye üye olmuş (örneğin Romanya, Bulgaristan vb.) ülkelerin aldığı desteklerin parasal miktar olarak çok çok altındadır. Fakat önümüzdeki yıllarda bu destekler artarak devam edecektir.

AB Mali Yardımı Nedir? Niye Bu Yardımlar Verilir?

AB mali yardımları, Birliğin ortak politikalarının finansmanının sağlanması amacıyla oluşturulmuştur. AB ekonomik bütünleşmesinin temelinde; "özgür bir rekabet anlayışı" vardır. Ancak konunun insancıl boyutu, sosyal boyutu da ihmal edilmemiştir. Hep birlikte kalkınma, AB'nin geri kalmış bölgelerinin refah düzeyinin artırılması da, ortak politikaların önemli bir tamamlayıcısı olarak görülmüştür. Yapılacak yardımların miktarı ise, ülkelerin ve bölgelerin; ekonomik kalkınmışlığı, nüfusu, işsizlik oranı gibi çeşitli kriterlere göre belirlenmekte ve ülkeler arasındaki ekonomik farklılıkların giderilmesi amacıyla yönelik kullanılmaktadır.

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) Nedir? Türkiye İle Alakası Nedir?

Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı, IPA (Instrument for Pre-Accession) Avrupa Komisyonun 2007-2013 yılları arasında aday ülkelere yapacağı mali yardımların çerçevesini belirlemek üzere yaptığı yeni programın adıdır. 2007 - 2013 dönemi arasını kapsayan IPA mali fonları, faydalancı ülkeler tarafından hazırlanacak programlar çerçevesinde belirlenen öncelik ve faaliyet alanlarına yönelik olarak kullanılacaktır. Bu kapsamda, ülkemizde, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na; "Bölgesel Rekabet Edebilirlik Operasyonel Programı", Çevre ve Orman Bakanlığı'na; "Çevre Operasyonel Programı", Ulaştırma Bakanlığı'na; "Ulaştırma Operasyonel

Programı", Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na; "İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi Operasyonel Programı", Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından da "Kırsal Kalkınma Operasyonel Programı" hazırlanmış bulunmaktadır. Mali yardımlar bu programlar vasıtasıyla belirlenen önceliklerde kullanılacaktır. Bu bağlamda, toplamda beş adet bileşen belirlenmiştir;

- Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi
- Bölgesel ve Sınır Ötesi İşbirliği
- Bölgesel Kalkınma
- İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi

Kırsal Kalkınma IPA Bütçesi 2007-2013 döneminde IPA kapsamında tüm aday ve potansiyel aday ülkelere sağlanacak yardımın toplam miktarı 11.5 Milyar Avro'dur. Türkiye'ye 2007 - 2010 dönemi için ayrılan miktara bakacak olursak; bu dönemde tüm bileşenler kapsamında Türkiye'ye toplam 2.256 Milyar Avro mali yardım verilemesi kararlaştırılmıştır. Fakat Türkiye halen bu paranın yarısını dahi kullanamamış ve kullanmaya devam etmektedir. Bunun sebebi ise maalesef bürokrasinin yavaş işlemesidir. Bu para kullanıldıktan sonra Türkiye için yeni ve daha büyük ölçekli mali yardımlar verilecektir.

İpard Nedir?

IPARD, AB kırsal kalkınma hibe programının kısa adıdır. Yani AB desteklerinin tarım ile alakalı olan bölümünün adıdır. Avrupa Birliği destekli Kırsal Kalkınma Fonu (IPARD) kapsamında tarımsal işletmeler için hibe desteği 28 Temmuz 2010 itibarıyla açılmıştır. Hibe Programı kapsamında tarımsal işletmelerin hazırladıkları projelere hibe desteği bulunmaktadır. Program öncelikle 20 pilot ilde gerçekleştirilecektir (Söz konusu 20 il arasında maalesef Sakarya yer almamaktadır). Hibe programı için başvurular 1 Eylül 2010 açılacak ve 30 Kasım 2010'a kadar başvurular devam edecektir. IPARD Programı kapsamında belirlenen illerdeki süt, kırmızı et, tavut eti, su ürünleri ve meyve sebze sektöründeki işletmelere ve üreticilere hibe desteği sağlanacaktır.

Programın yürütülmesi amacıyla Türkiye’de Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu (TKDK) kurulmuştur. Kurulmuş olan Kırsal Kalkınma Ajansı Hibe Programlarının yönetiminden sorumlu olacaktır. IPARD ile belirtilen illerde uygun şartlarda üretici ve işletmelerin (KOBİ, tarım şirketleri, kooperatifler) projelerine %65’e varan hibe destekleri (geri ödemesiz destekler) sağlanacaktır. IPARD Programı süresince 874 milyon avrosu AB hibe desteği, 291 milyon avrosu ulusal destek olmak üzere toplam 1 milyar 165 milyon avro destek sağlanacaktır.

IPARD Hangi İllerde Geçerlidir?

(2010 yılı için) Amasya, Afyonkarahisar, Balıkesir, Çorum, Diyarbakır, Erzurum, Hatay, Isparta, Kahramanmaraş, Kars, Konya, Malatya, Ordu, Samsun, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Van, Yozgat.

Kimler Başvurabilir?

IPARD öncelikli ilde faaliyette bulunan tarımsal işletme (Özel ve tüzel kişi), 250’den az çalışanı ve yıllık cirosu 25 Milyon TL’nin altında olması, Ulusal Çiftçi Kayıt Sistemine (ÇKS) Kayıtlı, Hayvan Kayıt Sistemine Kayıtlı, Ulusal Vergi Sistemi’ne Kayıtlı (Vergi Levhası), 65 yaşından küçük olma gibi şartlar aranmaktadır. Mesleki yeterlilikte ise: Üniversite diploması veya 3 yıl mesleki hizmet kaydı, Vergi ve SGK borcu bulunmaması, Gıda Üretim İzin Belgesi, ÇED Raporu aranmaktadır.

Neler Desteklenecek?

Hibe konusuyla ilgili her türlü makine ekipman ve alt yapı yatırımları / Yapı iyileştirme, geliştirme ve modernizasyon / Taşınmaz malların yapımı ve iyileştirilmesi (devralma hariç) / Bilgisayar yazılımı da

dahil olmak üzere yeni makinelerin alımı ya da leasing yolu ile alınması / Mimarlık, mühendislik ve diğer danışmanlık bütçeleri ile fizibilite çalışmaları / İş planı hazırlığı / Lisans ve patent haklarının devralınmasına yönelik masraflar.

Hibe Programından faydalanılması amacıyla aşağıdaki 4 öncelikli sektör belirlenmiştir:

- 1- Süt ve Süt Ürünleri Sektörü
- 2- Et ve Et Ürünleri Sektörü
- 3- Su Ürünleri Sektörü
- 4- Meyve-Sebze Sektörü

Sakarya’nın Yer Aldığı Başka Kırsal Kalkınma Destekleri Mevcut Mu?

Sakarya ilimiz maalesef AB yardımlarından bazı illerimize göre çok daha az yararlanmaktadır. Bunun en büyük sebebi ise yapılan analizler neticesinde GSMH’nın Türkiye ortalamasının üzerinde olmasıdır. Çünkü AB yardımlarındaki ana mantık az gelişmiş bölgeleri daha çok desteklemektedir. Buna rağmen ilimizde zaman zaman çeşitli AB programları uygulanmaktadır. Bu en güzel örnek 2010 yılı başında uygulanan Balıkçılık ve tarım hibe programıdır. Bunun yanı sıra bölgemizde hizmet verem Doğu Marmara kalkınma ajansı (MARKA) kısa bir süre sonra sadece bizim bölgemize yönelik ve yine KOBİ’lerimizin yararlanacağı destek programlarını açıklayacaktır. Yine ilimizin yararlanacağı başka bir destek programı da, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı tarafından finanse edilen, Kırsal Kalkınma yatırımlarının Desteklenmesi Projeleri (KKYDP) programıdır. Şimdi bu programa kısaca değinelim,

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Projeleri Nedir?

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından, Kırsal kalkınma plan ve programları ile 2006 -2010 Ulusal Tarım Stratejisi çerçevesinde, doğal kaynaklar ve çevrenin korunmasını dikkate alarak, kırsal alanda gelir düzeyinin yükseltilmesi, tarımsal üretim ve tarımsal sanayi entegrasyonunun sağlanması, tarımsal pazarlama altyapısının geliştirilmesi, gıda güvenliğinin güçlendirilmesi, kırsal alanda alternatif gelir kaynaklarının oluşturulması, basınçlı sulama sistemlerinin geliştirilmesi, yürütülmekte olan kırsal kalkınma çalışmalarının etkinliklerinin artırılması ve kırsal toplumda belirli bir kapasitenin oluşturulması amacıyla Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı uygulamaya konulmuştur.

Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında, tabandan yukarıya doğru yaklaşımla katılımcılığı sağlayan, yerel kapasiteyi ve örgütlenmeyi geliştiren, istihdam yaratma potansiyeli olan, üretici gelirlerini artıran ve çeşitlendiren, tarıma dayalı küçük ve orta ölçekli sanayinin gelişmesini ve yaygınlaştırılmasını esas alan projelerin yanı sıra kırsal altyapının rehabilitasyonuna yönelik projeler desteklenmektedir. Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı kapsamında yürütülecek olan "Tarıma Dayalı Yatırımların Desteklenmesi Programı"

uygulamaları için 81 il kapsamında kırsal alanda ekonomik ve sosyal gelişmeyi sağlamak için gerçek ve tüzel kişilerin ekonomik yatırımlar ve mevcut tarımsal sulama tesislerinin rehabilitasyonu yatırımlarına yönelik hazırlayacakları hibe başvuruları il ve Bakanlık düzeyinde değerlendirilmekte sonuçta uygun bulunanlar programa alınmakta ve hibeye esas proje tutarlarının, ekonomik yatırımlara yönelik olanlarında % 50'si (elli), toplu basınçlı sulama sistemine yönelik olanlarında ise %75'i (yetmişbeş) hibe desteği alabilmektedirler.

Önümüzdeki 20 yıl içerisinde, dünya nüfusunun bir yılda ortalama 100 milyondan fazla artması beklenmektedir. Bu artışın % 95'i, toprak ve su konusunda yoğun sıkıntıların yaşandığı gelişmekte olan ülkelerde gerçekleşecektir. Bu çerçevede, uluslararası toplumun önündeki en büyük tehditlerden biri de doğal kaynak yapısının korunarak bugünkü ve gelecek kuşaklar için gıda güvenliğinin sağlanmasıdır. Patates bu sorunların halledilmesinde çok önemli rol oynayacaktır.

Tüm dünyada buğday, mısır, pirinç ve diğer tarımsal emtianın arzındaki azalmadan dolayı yaşanan vahşi rekabetin etkisiyle gıda fiyatları yükselmektedir. Az gelişmiş ülkelerde gıda kıtlığı ve istikrarsızlık nedeniyle oluşan endişeler devam ederken gıda fiyatlarındaki artışa çare olabilecek çok eski bir ürüne dikkatler yönelmektedir:

GELECEĞİN GIDASII

PATATES

Yukarıda bahsedilen nedenlerden ötürü fakir ve yoksul ülkelerdeki sıkıntılara bir nebze de olsa çare olabileceği umuduyla 2008 yılı BM tarafından “Uluslararası Patates Yılı” olarak ilan edilmiştir. Bu kapsamda BM Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından çeşitli etkinlikler başlatılmış, ülkemiz dahil çeşitli ülkelerde patates üretimine ve tüketimine daha fazla ağırlık verilmesi amacıyla tanıtım faaliyetleri düzenlenmiştir. Bu çerçevede patatesi biraz daha ayrıntılı olarak incelemek lüzumu ortaya çıkmaktadır. Patates hâlihazırda küresel gıda sisteminin tamamlayıcı bir parçası durumundadır. Gelişmekte olan ülkelerde patates üretimi gün geçtikçe artmakta ve bu ülkelerdeki üretim dünya toplam üretiminin yarısını oluşturmaktadır. Ayrıca patates yetiştiriciliğinin kolay olması ve yüksek enerji verici bir madde olması nedeniyle milyonlarca çiftçi için karlı bir ürün olmuştur.

Patates, diğer hububat ürünlerinden farklı olarak küresel düzeyde ticareti yoğun yapılan bir ürün değildir. Toplam üretimin sadece küçük bir miktarı dış ticaret konusu olmakta ve patates fiyatı, genellikle yerli üretim maliyetine göre belirlenmektedir. Bu nedenle düşük gelirli çiftçiler ve hassas tüketicilere yardımcı olabilecek bir ürün olarak tavsiye edilmektedir. Örneğin, Peru Hükümeti buğday ithalatı maliyetini azaltmak için halkın

patates unu içeren ekmek yemesini teşvik etmektedir.

Dünyanın en büyük patates üreticisi olan Çin’de tarım uzmanları, ülkenin ekilebilir topraklarında en çok yetiştirilen ürünün patates olmasını teklif etmişlerdir. Hindistan’ın patates üretimini ikiye çıkarma yönünde planları olduğu belirtilmektedir.

PATATESİN ÖNEMİ

Tek yıllık bir kültür bitkisi olan patates, çeşitli iklim bölgelerine kolaylıkla uyum sağlayabildiği için, dünyanın hemen her yerinde başarıyla yetiştirilmiş ve besin kaynağı olarak değişik şekillerde kullanılarak tüketimi hızlı bir şekilde artmıştır.

Yumrularında; nişasta halinde karbonhidrat, protein, vitaminler ve demir gibi önemli besin maddelerini içeren patates, insanlar tarafından doğrudan mutfaklarda tüketildiği gibi, işlenerek değişik şekillerde (cips, parmak patates vs.) tüketilmektedir. Ayrıca, ekmek ununa %3-5 oranında patates unu karıştırıldığında, ekmeklerin lezzetini artırmakta ve bayatlamayı geciktirmektedir. Yüksek oranda nişasta içeren çeşitler endüstride hammadde (nişasta, alkol, vs.) olarak ve bir kısmı da hayvan yemi olarak değerlendirilmektedir. Patates nişastası, salam ve sosis yapımında oldukça yaygın kullanılmaktadır.

Özellikle; geri kalmış, yetersiz ve dengesiz beslenen ülkelerde patates, değerli bir besin kaynağı olarak önem kazanmaktadır. 100 gr lık patates yumrusu; normal bir insanın gereksinim duyduğu günlük proteinin minimum %7'sini, demirin %10'unu, C vitamininin %20-50'sini, B1 vitamininin %10'unu ve enerjinin %3'ünü karşılamaktadır. Bu değerler, patatesin beslenmedeki yerini ve önemini açık olarak göstermektedir. Ayrıca, bu değerler, son yıllarda hızlı bir nüfus artışı sonucu ortaya çıkan gıda açığını kapatmada ve ülkelerin beslenme sorununu çözmede patatesin ne derece etkili bir besin kaynağı olacağını açık olarak ortaya koymaktadır.

Temel gıda maddesi olarak, ülkemizde buğday ne kadar önemli ise, Avrupa ülkelerinde de patates o derece önemlidir. Özellikle Avrupa ülkelerinde, günlük hayata tamamen girmiş durumdadır. Bu ülkelerde yaşayan insanlar, ihtiyaç duydukları günlük proteinin %16'sını, enerjinin %3'ünü ve vitamin gereksiniminin %40'ını patatesten karşılamaktadırlar.

SAKARYA İLİ VE PATATES ÜRETİMİ

Türkiye 'de patates tarımına ilk defa SAKARYA NEHRİ VADİSİ'nde, Karadeniz boğazı yakınlarında ve Adapazarı bölgesinde başlanmış, buradan tüm ülkeye yayılmıştır. İpek (1938), ülkemizde patatesin ilk defa 1876 yılında Adapazarı ovasında yetiştirildiğini bildirmektedir. Patatesin, Adapazarı bölgesinde yetiştirilmesinde Hüdevandigar valisi Ahmet Vefik Paşa'nın büyük rolü olmuştur. Patates, toprak kokan bir ürün olduğu için köylüler tarafından fazla ilgi görmemiş, ancak daha sonra 15 yıl süreyle öşürden muaf tutulmak suretiyle bölgeye yayılmasına çalışılmış ve 15 yıl sonra ancak, tarla ziraatı halinde yetiştirilmeye başlanmıştır. 1908 -1910 yıllarında Marsilya' dan sağlam ve hastaliksız patates tohumlarının getirilmesiyle verimde önemli

artışlar elde edilmiş, kazançlı ve faydalı bir bitki olduğu anlaşılmıştır. Bunun üzerine, patates üretimi ülkemizde hızla gelişmiş ve bugünkü seviyelere ulaşmıştır.

Sakarya Tarım İl Müdürlüğü'nün 2009 yılı verilerine göre patates'te dekara net üretim masrafı 1 344 TL/da dır. 1 kg ürünün maliyeti 0.448 TL/kg dır. 1 dekardan ortalama 3000 kg ürün alınır. 1 TL/kg satış fiyatı oluşmuştur. 1 da'dan net gelir 3000 TL - 1 344,5 TL= 1656 TL/da dır.

Buğdayda net üretim masrafı 131,785 TL dir. 1 kg ürün maliyeti 0,293 TL/kg dır. Ortalama ürün 450 kg/da dır. 0,380 TL/kg satış fiyatı oluşmuştur. 1 da buğday üretiminde net gelir 171 TL-131,8 TL=39,2 TL/da dır.

Mısırdaki net üretim masrafı 367,550 TL dir. 1 kg ürünün maliyeti 0,334 TL/kg dır. Ortalama ürün 1100 kg/da dır. 0,350 TL/kg satış fiyatı oluşmuştur. 1 da mısır üretiminde net gelir 385-367,5=17,5 TL/da dır. Bunlar 2009 yılı oluşan fiyatlardır.

Patates satış fiyatları yıldan yıla önemli ölçülerde dalgalanmakta, %50 fiyat düşüşleri olabilmektedir. Mısır ve buğdayda bu ölçüde fiyatlar düşmemektedir. Patates tüketiminin ve kullanımının artması ve mamul maddeler halinde satışa arz edilmesi ile patatesten uzun dönemde fiyat avantajının da devam edeceği söylenebilir.

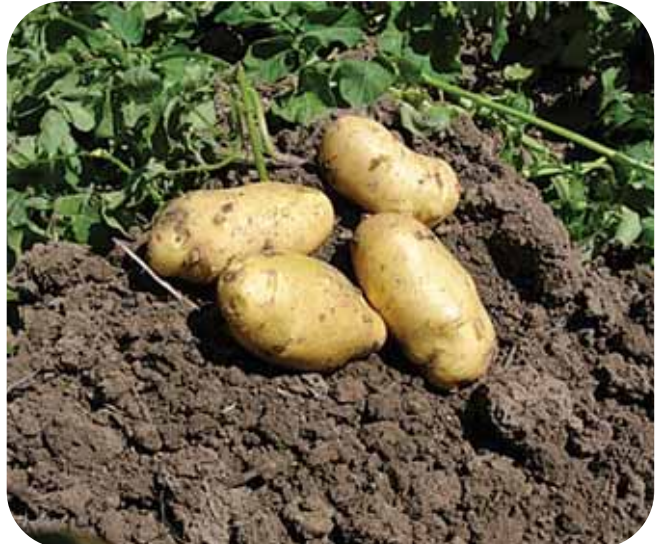
Sakarya İlinin patates üretiminde zayıf yönleri; ilimizde patates bitkisinin yetiştirilmesi, için herhangi bir örgütlenme bulunmamaktadır. İlimizde 2008 yılında mısır araştırma enstitüsü tarafından tohumluk konusunda araştırmalar yapılmış olmasına rağmen hem ilimiz hem de ülke genelinde tohum konusunda dışa bağımlılık söz konusudur. Patatesten ürün standardının olmaması, depolama konusunda alt yapı eksikliği ve sanayi taleplerine yönelik çeşitlerin üretiminin az olması ilimizde patates üretiminde yaşanan sorunların başında gelmektedir. Ayrıca patates üretimindeki fiyat istikrarsızlığı diğer patates satış fiyatları yıldan yıla önemli ölçülerde dalgalanmakta, %50 fiyat düşüşleri olabilmektedir. Mısır ve buğdayda bu ölçüde fiyatlar düşmemektedir. Patates tüketiminin ve kullanımının artması ve mamul maddeler halinde satışa arz edilmesi ile patatesten uzun dönemde fiyat avantajının da devam edeceği söylenebilir.

Burada üzerinde durulması gereken diğer önemli konuda patates üreticisinin yeterli eğitim donanımına sahip olmamasıdır. Bu ürünün agronomisinin, üreticilere en kısa ve uygun şekilde, yayım teşkilâtındaki konu uzmanlarınca eğitimler verilmeli üretici çiftçimiz bilinçlendirilmelidir.

Sakarya İlinin patates üretiminde güçlü

yönleri; üretiminde verimlilik ülke ortalamasına yakın seviyededir. Üretilen patatesler depolamaya dayanıklı yemeklik ve tohumluk kalitesi yüksektir. Ayrıca yukarıda Sakarya İli için çıkarılan maliyet analizine göre patatesten diğer tarım ürünlerine nazaran daha çok gelir sağlanmaktadır.

Sakarya İlinin patates üretimindeki fırsatları; Marmara bölgesinde ve ilimizde önemli ve karantinaya tabi patates hastalık ve zararlılarının yaygın olarak görülmemesi, sürekli artan nüfusun gıda ihtiyacını dengeli beslenme ile sağlayacak önemli bir gıda maddesi olması, Ayrıca patates işleme konusunda Türkiye' nin en önemli tarımsal sanayi kuruluşunun bölgede yer alması Sakarya ilinin patates ürünündeki önemli fırsatların başında gelmektedir

HUZURUN ADRESİ YEŞİL HENDEK

Hendek İlçesinin bilinen tarihi 12. Asra dayanmaktadır. 12. Asırda Türkistan'ın Gürcan bölgesinden göç eden Türk kabilelerinin bir kısmının bu günkü Hendek ilçesinin bulunduğu yere gelerek yerleştikleri ve buraya Handok adını verdikleri, Handok'un zamanla Hendek olarak değiştiği sanılmaktadır. Hendek 1800'lü yıllarda Kocaeli Sancağına bağlı bir yerleşme yeri iken, 93 harbi de denen 1876 Osmanlı-Rus Savaşından sonra Kafkaslardan göç eden Gürcü, Abaza, Çerkez ve Lazların bölgeye yerleşmesiyle önemi artarak, 1890 yılında Nahiye olmuştur. İlk belediye teşkilatı 1907 yılında kurulmuştur. Kurtuluş Savaşı sonunda Balkanlardan göç eden Türk halkından bir kısmı ilçeye yerleştirilmiştir. Hendek ismiyle ilgili bir çok rivayet bulunmaktadır. Evliya Çelebi Seyahatnamesinde 17. yüzyılda Hendeği; yeniçeri serdari Kethuda (Kahyalık) Yeri ve Subası olan 150 hanelik bir kasaba olarak anar.

Sakarya ovasının kuzey doğu ucunda çam dağının eteğinde kurulan Hendek Sakarya İl merkezine uzaklığı ise 32 Km mesafededir. İlçenin etrafı zengin ormanlarla çevrili olup, İlçenin kuzeyinde Çam Dağı, güneyinde Keremali Dağı bulunur.

Bu dağlar ormanlık olup; kayın, meşe, ıhlamur, kestane, dış budak, köknar vs ağaçlarından oluşur.

Dört bir yanı yeşilliklerle kaplı Hendekte, Hendek halkının sahip olduğu kültürel miras onun çevresiyle uyum içerisinde yaşamasını öğütler. Çevreyi incitmeden, tüm renk ve tonlarıyla bütünleşerek yaşam alanları oluşturması onun doğal kabiliyetidir. Bu kültür mirası "Yaş kesen, baş keser" "Kıyametin koptuğunu görsen de elindeki fidanı dik" diyen bir anlayıştan beslenerek gelmektedir. Bunun doğal sonucu olarak Hendek, büyümesini gerçekleştirirken çevreyle barışık bir şekilde büyümektedir. Hendek'te kadim olarak yaşayan bu kültür, Hendek'teki doğal dokuyu koruyup kollayan en önemli sigorta olagelmıştır. Bu sayede Hendek en koyusundan en açığına yeşilin binlerce tonunu bağrında barındıran nadide bir doğa harikası olarak kalabilmiş.

Hendek, Kerem Ali Dağları ile Çamdağı'nın ortasında, içinde yeşilin her tonunun oynadığı bir deniz gibi uzayıp gitmektedir.

Hendek son yıllarda sosyal ve ekonomik yönden yapmış olduğu atılımlarla adını en çok duyuran ilçelerden biri olmuştur.

Bunun yanı sıra turizmde de yıllardır gizli kalabilmiş hazinelerini; Dikmen, Yeşilyurt, Çiğdem, Beşoluk Yaylaları, Kerem Ali, Çamdağları ve Çamlıca Gölü. Türkiye'nin bu güzelliklerine susanmış tüm kesimlerin ilgisine sunmaya başlamıştır.

Keremali dağı adını, dağın en yüksek noktasında bulunan Keremali Türbesi'nden almaktadır. Dağda, her yıl Ağustos ayının 15'inde Keremali'yi anma programı düzenlenir. Ayrıca dağda bulunan Çamlıca Gölü görülmeye değer diğer bir doğa harikasıdır. Keremali Dağının 1.543 metre yüksekliğinde bulunan göl eşsiz manzarasıyla dört mevsim ayrı güzelliğe sahiptir. Çamlıca gölü, mesire alanlarıyla gezmek, dinlenmek ve şehrin gürültüsünden ve stresinden uzaklaşarak her yaştan insana hitap eden güzelliyle tam bir doğal tedavi merkezi olarak insanın ruhunu dinlendirmektedir.

Son yıllarda alternatif turizm seçenekleri arasında yer alan yayla turizmi için hendek belediye tarafından yapılan organizasyonlarla yayla turizm merkezi olma yolunda ilerlemektedir.

Yayla turizminde en güzel on yayla arasında yer alan Çiğdem Yaylası Hendek ilçe sınırları içinde yer almaktadır. Yapısıyla ilgi çeken evlerin de bulunduğu yaylanın; "topukotu" olarak adlandırılan çimle kaplı geniş alanı, küçük ve hafif eğimli tepeleriyle planlı bir çevrede oldukça hoş bir manzarası vardır.

Her yıl temmuz ayının ikinci haftasında hendek belediyesi tarafından düzenlenen kadirga şenlikleri hayli kalabalık ortamda coşku içinde geçmektedir. Ayrıca trekking için olağanüstü keyifli parkur olan yayla yaz ve kış aylarında doğa severlerin akınına uğramaktadır.

Hendek bulunan ve yayla turizmi için önem taşıyan değer bir yaylada Dikmen Yaylasıdır. Dikmen Yaylasının zirvesinde Ziyaret tabir edilen bir şehitlik bulunmaktadır. Her yıl Haziran ayının son haftasında Dikmen Yayla Şenlikleri gerçekleştirilmektedir. Dikmen Yaylasında kışın üç metreyi bulan kar kalınlığı 4 ay boyunca etkili olmaktadır Kayak turizmine müsait olan yaylada var olan potansiyeli değerlendirilmesi için kayak tesisi ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

Salman Dede Mesire Alanı 600 bin metre karelik doğal bitki örtüsüyle korunmuş piknik alanıdır. Geniş mesire alanı, yapay havuzları, futbol sahasıyla, Salman

Dede'nin türbesinin bulunduğu camisiyle, küçük hayvanat bahçesi ve diğer sosyal donatılarıyla Salman Dede piknik alanı tabiatın en doğal özellikleriyle kaynaşmış bu yer güzel bir kır sofrası kurmak için ideal bir ortamdır.

Hendek Belediyesi tarafından "Geçmişten geleceğe bakıyoruz" sloganıyla inşa edilen Bayraktepe Hendeğin simgesi durumundadır. Bayraktepe Hendeği ve Adapazarı'nı kuş bakışı gören ihtişamlı bir tepede kurulmuştur. Bayraktepe' de Cumhurbaşkanlığı Forsu'ndaki 16 Türk Devletinin dev bayrakları yükselmekte ve bayrakların önünde de her Türk Devleti'nin sembolü bulunmaktadır. Atatürk'ten Bey-Han'a, Ergenekon'dan Çanakkale'ye kadar Türk tarihinin önemli sayfalarının figürleri de Bayraktepe Anıtı'nda yer almaktadır. Bayraktepe, sadece bir anıt değil kuşkusuz, geniş bir alanı kapsayan proje kapsamında, otantik bir restaurant, modern bir amfi, şehitlerimizin adlarını yaşatmayı amaçlayan Şehitlik Ormanı ile dinlenme alanları gibi farklı ayrıntılar göze çarpmakta ve bir çok ülkeden gelen yerli ve yabancı turistlere ev sahipliği yapmaktadır.

METELER
TARIM ÜRÜNLERİ
SAN.TİC.LTD.ŞTİ.

Seyifler Köyü ADAPAZARI

Tel: 0264 781 32 44 - 791 32 69 Fax: 0264 791 34 70

SARILAR
SARILAR DIŞ TİCARET LTD.ŞTİ.

Rasim Paşa Mh. No.:140 Tel: 0.264.614 19 00 Hendek / SAKARYA